

UMEÅ TINGSRÄTT
Allmänna avdelningen
Doha 2

DOM
2021-12-30
meddelad i
Umeå

Mål nr: B 2581-21

PARTER

Tiltalad

SAMI Said Shinonou, 19550805-9531
Frihetsberövande: Häktad
Ängsvägen 3
267 90 Bjuv
Medborgare i Statslös

Offentlig försvarare:

Advokat Fredrik Ferrand-Drake Del Castillo
Advokatbyrån Kruse & Co
Försvarsadvokater AB
Kungsgatan 4
252 21 Helsingborg

Åklagare

Kammaråklagare Anders Norberg
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Umeå
Box 3003
903 02 Umeå

Målsägande

Umeå Kommun, 212000-2627
Box 3045
903 02 Umeå

DOMSLUT

Brott som den tiltalade döms för

1. Grovt bidragsbrott, 2 § och 3 § bidragsbrottslagen (2007:612)
2020-01-01 -- 2021-10-06 (20 tillfällen)
2. Grovt bidragsbrott, 2 § och 3 § bidragsbrottslagen (2007:612) i sin lydelse före 1 januari 2020
2018-01-01 -- 2019-12-08 (22 tillfällen)
3. Grovt bidragsbrott, 2 § och 3 § bidragsbrottslagen (2007:612) och 2 § och 3 §
bidragsbrottslagen (2007:612) i sin lydelse före 1 januari 2020
2019-11-01 -- 2020-02-09 (2 tillfällen)

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress

Nygatan 45

Telefon

090-17 21 00

Öppettider

måndag - fredag

08:00-16:00

Postadress

Box 138

901 04 Umeå

E-post

umea.tingsratt.allmanna@dom.se

Webbplats

www.domstol.se, Info om vår personuppgiftsbehandling: www.umeatingsratt.domstol.se eller kontakta oss

Påföljd m.m.

Fängelse 2 år

Skadestånd

Sami Shinonou ska betala skadestånd till Umeå kommun med 2 702 696 kr, varav solidariskt med Sali Nal Salman 2 274 943 kr, med Mayar Ahmed 121 593 kr, med Shwan Muhammad 67 745 kr och med Honar Abdulla 64 886 kr, jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 4 september 2021 till dess betalning sker.

Häktning m.m.

Sami Shinonou ska stanna kvar i häkte till dess domen i ansvarsdelen vinner laga kraft mot honom.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Fredrik Ferrand-Drake Del Castillo får ersättning av staten med 237 204 kr. Av beloppet avser 116 138 kr arbete, 42 086 kr tidsspillan, 31 539 kr utlägg och 47 441 kr mervärdesskatt.
 2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen.
-

UMEÅ TINGSRÄTT
Allmänna avdelningen
Doha 2

DOM
2021-12-30
meddelad i
Umeå

Mål nr: B 2581-21

Tilltalad

Sali Nal Salman, 19800406-0904
Mariehemsvägen 166 Lgh 1101
906 60 Umeå

Offentlig försvarare:

Advokat Kristian Shumkov
Norrlandsadvokaterna AB
Nygatan 21
903 29 Umeå

Offentlig försvarare genom substitution:

Advokat Robert Persson
Norrlandsadvokaterna AB
Sjögatan 1 A
891 60 Örnsköldsvik

Åklagare

Kammaråklagare Anders Norberg
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Umeå
Box 3003
903 02 Umeå

Målsägande

Umeå Kommun, 212000-2627
Box 3045
903 02 Umeå

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Grovt bidragsbrott, 2 § och 3 § bidragsbrottslagen (2007:612)
2020-01-01 -- 2021-10-06 (20 tillfällen)
2. Grovt bidragsbrott, 2 § och 3 § bidragsbrottslagen (2007:612) i sin lydelse före 1 januari 2020
2018-08-01 -- 2019-12-08 (15 tillfällen)
3. Grovt bidragsbrott, 2 § och 3 § bidragsbrottslagen (2007:612) och 2 § och 3 §
bidragsbrottslagen (2007:612) i sin lydelse före 1 januari 2020
2019-11-01 -- 2020-02-09 (2 tillfällen)

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress

Nygatan 45

Telefon

090-17 21 00

Öppettider

måndag - fredag

08:00-16:00

Postadress

Box 138

901 04 Umeå

E-post

umea.tingsratt.allmanna@dom.se

Webbplats

www.domstol.se, Info om vår personuppgiftsbeh
andling: www.umeatingsratt.domstol.se eller kont
akta oss

Åtal som den tilltalade frikänns från

Grovt bidragsbrott, 2 § och 3 § bidragsbrottslagen (2007:612) i sin lydelse före 1 januari 2020
2018-01-01 -- 2018-09-12 (7 tillfällen)

Påföljd m.m.

Fängelse 1 år 6 månader

Skadestånd

Sali Nal Salman ska solidariskt med Sami Shinonou betala skadestånd till Umeå kommun med 2 274 943 kr, varav även solidariskt med Mayar Ahmed 121 593 kr, med Shwan Muhammad 67 745 kr och med Honar Abdulla 64 886 kr, jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 4 september 2021 till dess betalning sker.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Kristian Shumkov får ersättning av staten med skäliga 187 098 kr. Av beloppet avser 142 500 kr arbete, 7 178 kr tidsspillan och 37 420 kr mervärdesskatt.
2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen.

Övrigt

Tingsrätten förordnar att den tidigare beslutade kvarstaden ska bestå på så mycket av Sali Nal Salmans egendom att en fordran om 2 274 943 kr jämte ränta enligt räntelagen (1975:635) från den 4 september 2021 tills betalning sker kan antas bli täckt vid utmätning, dock längst två månader efter det tingsrättens dom fått laga kraft.

UMEÅ TINGSRÄTT
Allmänna avdelningen
Doha 2

DOM
2021-12-30
meddelad i
Umeå

Mål nr: B 2581-21

Tilltalad

Shwan Muhammad, 19750414-1891
Gnejsvägen 25 Lgh 1201
907 40 Umeå
Medborgare i Irak

Offentlig försvarare:

Advokat Robert Svedjetorp
Advokatbyrån Kaiding Kommanditbolag
Box 124
901 04 Umeå

Åklagare

Kammaråklagare Anders Norberg
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Umeå
Box 3003
903 02 Umeå

Målsägande

Umeå Kommun, 212000-2627
Box 3045
903 02 Umeå

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

Penningtvättsbrott, 3 § 1 st 1 p lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott
2019-03-01 -- 2019-11-02 (4 tillfällen)

Påföljd m.m.

Villkorlig dom

Skadestånd

Shwan Muhammad ska solidariskt med Sami Shinonou, Sali Nal Salman och Mayar Ahmed betala skadestånd till Umeå kommun med 67 745 kr, varav även solidariskt med Honar Abdulla 64 886 kr, jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 4 september 2021 till dess betalning sker.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress

Nygatan 45

Telefon

090-17 21 00

Öppettider

måndag - fredag

08:00-16:00

Postadress

Box 138

901 04 Umeå

E-post

umea.tingsratt.allmanna@dom.se

Webbplats

www.domstol.se, Info om vår personuppgiftsbehandling: www.umeatingsratt.domstol.se eller kontakta oss

Ersättning

1. Robert Svedjetorp får ersättning av staten med 97 713 kr. Av beloppet avser 72 675 kr arbete, 3 263 kr tidsspillan, 2 232 kr utlägg och 19 543 kr mervärdesskatt.
 2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen.
-

UMEÅ TINGSRÄTT
Allmänna avdelningen
Doha 2

DOM
2021-12-30
meddelad i
Umeå

Mål nr: B 2581-21

Tilltalad

HONAR Mohammad Abdulla, 19860320-2113
Västra Norrlandsgatan 38 E Lgh 1204
903 29 Umeå
Medborgare i Irak och Sverige

Offentlig försvarare:

Advokat Anna Lundberg
KENNEDY ADVOKATBYRÅ HB
Östra Rådhusgatan 6
903 26 Umeå

Åklagare

Kammaråklagare Anders Norberg
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Umeå
Box 3003
903 02 Umeå

Målsägande

Umeå Kommun, 212000-2627
Box 3045
903 02 Umeå

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

Penningtvättsbrott, 3 § 1 st 1 p lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott
2019-03-01 -- 2020-02-09 (9 tillfällen)

Påföljd m.m.

Villkorlig dom

Skadestånd

Honar Abdulla ska solidariskt med Sami Shinonou, Sali Nal Salman, Mayar Ahmed och Shwan Muhammad betala skadestånd till Umeå kommun med 64 886 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 4 september 2021 till dess betalning sker.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress

Nygatan 45

Telefon

090-17 21 00

Öppettider

måndag - fredag

08:00-16:00

Postadress

Box 138

901 04 Umeå

E-post

umea.tingsratt.allmanna@dom.se

Webbplats

www.domstol.se, Info om vår personuppgiftsbehandling: www.umeatingsratt.domstol.se eller kontakta oss

Ersättning

1. Anna Lundberg får ersättning av staten med 103 013 kr. Av beloppet avser 79 800 kr arbete, 2 610 kr tidsspillan och 20 603 kr mervärdesskatt.
 2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen.
-

UMEÅ TINGSRÄTT
Allmänna avdelningen
Doha 2

DOM
2021-12-30
meddelad i
Umeå

Mål nr: B 2581-21

Tilltalad

MAYAR Sami Ahmed, 19880303-4324
Industrigatan 20 Lgh 1002
252 28 Helsingborg
Medborgare i Norge

Offentlig försvarare:

Advokat Cecilia Johnsson
Advokatgruppen Helsingborg &
Landskrona KB
Rönnowsgatan 8 B
252 25 Helsingborg

Åklagare

Kammaråklagare Anders Norberg
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Umeå
Box 3003
903 02 Umeå

Målsägande

Umeå Kommun, 212000-2627
Box 3045
903 02 Umeå

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

Penningtvättsbrott, 3 § 1 st 1 p lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott
2018-09-01 -- 2019-04-04 (6 tillfällen)

Påföljd m.m.

Villkorlig dom

Skadestånd

Mayar Ahmed ska solidariskt med Sami Shinonou och Sali Nal Salman betala skadestånd till Umeå kommun med 121 593 kr, varav även solidariskt med Shwan Muhammad 67 745 kr och med Honar Abdulla 64 886 kr, jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 4 september 2021 till dess betalning sker.

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress

Nygatan 45

Telefon

090-17 21 00

Öppettider

måndag - fredag

08:00-16:00

Postadress

Box 138

901 04 Umeå

E-post

umea.tingsratt.allmanna@dom.se

Webbplats

www.domstol.se, Info om vår personuppgiftsbehandling: www.umeatingsratt.domstol.se eller kontakta oss

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Cecilia Johnsson får ersättning av staten med 104 573 kr. Av beloppet avser 78 375 kr arbete, 3 915 kr tidsspillan, 1 368 kr utlägg och 20 915 kr mervärdesskatt.
 2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen.
-

UMEÅ TINGSRÄTT
Allmänna avdelningen
Doha 2

DOM
2021-12-30
meddelad i
Umeå

Mål nr: B 2581-21

Motpart

Aidal Care Services AB, 556446-4179
Trädgårdsgatan 57 BV
431 35 Mölndal
Sverige

Ställföreträdare:

Aidin Alizadeh
Pappersmakaregatan 9
422 44 Hisingsbacka

Offentlig försvarare:

Advokat Nils Olofsson
Advokatfirman Spartacus AB
c/o Advokat Nils Olofsson
Karl Gustavsgatan 20 B
411 25 Göteborg

Åklagare

Kammaråklagare Anders Norberg
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Umeå
Box 3003
903 02 Umeå

DOMSLUT

Betalningsskyldighet till staten

Aidal Care Services AB åläggs företagsbot med 2 000 000 kr.

Ersättning

Nils Olofsson får ersättning av staten med 111 363 kr. Av beloppet avser 75 240 kr arbete, 13 442 kr tidsspillan, 408 kr utlägg och 22 273 kr mervärdesskatt. Aidal Care Services AB ska betala hela denna kostnad till staten.

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress

Nygatan 45

Telefon

090-17 21 00

Öppettider

måndag - fredag

08:00-16:00

Postadress

Box 138

901 04 Umeå

E-post

umea.tingsratt.allmanna@dom.se

Webbplats

www.domstol.se, Info om vår personuppgiftsbehandling: www.umeatingsratt.domstol.se eller kontakta oss

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat att **Sami Shinonou** och **Sali Nal Salman** ska dömas för **grovt bidragsbrott** alternativt **grovt bedrägeri**. Åklagaren har påstått att följande har hänt (åklagarens justeringar i kursiv stil).

Åtalspunkt 1 (Sami Shinonou och Sali Nal Salman)

Sami Shinonou och Sali Nal Salman har tillsammans och i samförstånd med varandra och med andra personer lämnat oriktiga uppgifter till Umeå kommun vid ansökningar om personlig assistans, i räkningar/tidrapporter om utförd assistans och vid omprövningar, kontrollbesök och i andra kontakter med företrädare för Umeå kommun. De har därmed vilselett företrädare för Umeå kommun och orsakat fara för felaktiga utbetalningar av ekonomiskt stöd och ekonomisk förmån i form av assistansersättning med sammanlagt 2 769 476 kr. De oriktiga uppgifterna, *som lämnats under åren 2017-2021*, har bestått i att de tilltalade lämnat överdrivna eller helt falska uppgifter om Sami Shinonou hälsotillstånd och att han varit i omfattande behov av omvårdnad och tillsyn. De har också utgjorts av helt falska uppgifter i tidsredovisningar och räkningar, om omfattningen av och förläggningen i tid för påstådd utförd personlig assistans åt Sami Shinonou samt uppgift om att Sami Shinonous varit bosatt i Umeå vilket varit en förutsättning för att kommunen skulle utbetala assistansersättning. *Sami Shinonou har i vart fall underlåtit att anmäla ändrade förhållanden om sitt hälsotillstånd och behov av personlig assistans vilken han enligt bestämmelser i socialförsäkringsbalken varit skyldig att göra.*

Utbetalningarna/fara för felaktiga utbetalningar hände vid 44 tillfällen under period från januari 2018 till och med september 2021 i Umeå kommun eller på annan plats. Till följd härav betalade Umeå kommun ut 2 702 696 kr (43 utbetalningar) till Aidal Care Services AB, som anvisats som mottagare för betalningarna, enligt följande

Faktura	Period	"Assistent"	Utbetalt	Utbet.datum
(s. 261-263)	Januari 2018	Rim/Firas	62 551 kr	2018-04-01
(s. 273-275)	Februari 2018	Rim/Firas	56 480 kr	2018-04-27
2018-04-12 (s. 285)	Mars 2018	Rim/firas	62 551 kr	2018-05-12
2018-05-11 (s. 289)	April 2018	Rim/Firas	60 557 kr	2018-06-10

UMEÅ TINGSRÄTT
Allmänna avdelningen
Doha 2

DOM
2021-12-30

Mål nr: B 2581-21

2018-06-05 (s. 295)	Maj 2018	Rim/Firas	62 536 kr	2018-07-05
2018-07-17 (s. 299)	Juni 2018	Rim/Firas	60 527 kr	2018-08-16
2018-08-13 (s. 303)	Juli 2018	Rim/Firas	62 551 kr	2018-09-12
2018-09-13 (s. 307)	Augusti 2018	Sali/Rim	62 625 kr	2018-10-13
2018-10-09 (s. 311)	September 2018	Mayar/Rim	60 557 kr	2018-11-08
2018-11-08 (s. 315)	Oktober 2018	Mayar/Rim	62 551 kr	2018-12-08
2018-12-11 (s. 319)	November 2018	Mayar/Rim	60 557 kr	2019-01-10
2019-01-07 (s. 323)	December 2018	Mayar/Rim	62 536 kr	2019-02-06
2019-02-06 (s. 327)	Januari 2019	Mayar/Rim	63 429 kr	2019-03-08
2019-03-05 (s. 331)	Februari 2019	Mayar	57 322 kr	2019-04-04
2019-04-11 (s. 335)	Mars 2019	Honar/Shwan	63 408 kr	2019-05-11
2019-05-17 (s. 339)	April 2019	Honar/Shwan	61 459 kr	2019-06-16
2019-06-07 (s. 343)	Maj 2019	Honar/Shwan	63 498 kr	2019-07-07
2019-07-10 (s. 347)	Juni 2019	Honar/Lamayaa	63 498 kr	2019-08-09
2019-08-16 (s. 351)	Juli 2019	Honar/Lamayaa	63 468 kr	2019-09-15
2019-09-11 (s. 355)	Augusti 2019	Honar/Lamayaa	63 558 kr	2019-10-11
2019-10-03 (s. 359)	September 2019	Shwan/Lamayaa	61 459 kr	2019-11-02
2019-11-08 (s. 363)	Oktober 2019	Honar/Lamayaa	63 468 kr	2019-12-08
2019-12-11 (s. 367)	November 2019	Honar/Lamayaa	63 468 kr	2020-01-10
2020-01-10 (s. 371)	December 2019	Honar/Lamayaa	61 459 kr	2020-02-09
2020-02-12 (s. 375)	Januari 2020	Lamayaa/Um	64 420 kr	2020-03-13
2020-03-04 (s. 379)	Februari 2020	Lamayaa/Um	59 360 kr	2020-04-03
2020-04-06 (s. 383)	Mars 2020	Lamayaa/Um	64 436 kr	2020-05-06
2020-05-06 (s. 387)	April 2020	Lamayaa/Um	62 382 kr	2020-06-05
2020-06-08 (s. 391)	Maj 2020	Lamayaa/Um	64 512 kr	2020-07-08
2020-07-09 (s. 395)	Juni 2020	Lamayaa/Um	62 382 kr	2020-08-08
2020-08-11 (s. 399)	Juli 2020	Lamayaa/Um	64 359 kr	2020-09-10
2020-09-08 (s. 403)	Augusti 2020	Lamayaa/Um	64 512 kr	2020-10-08
2020-10-07 (s. 407)	September 2020	Lamayaa/Um	62 382 kr	2020-11-06
2020-11-05 (s. 411)	Oktober 2020	Lamayaa/Um	64 420 kr	2020-12-05
2020-12-04 (s. 415)	November 2020	Lamayaa/Um	62 382 kr	2021-01-03
2021-01-05 (s. 419)	December 2020	Lamayaa/Um	64 420 kr	2021-02-04
2021-02-04 (s. 423)	Januari 2021	Lamayaa/Um	66 686 kr	2021-03-13
2021-03-05 (s. 431)	Februari 2021	Lamayaa/Um	60 165 kr	2021-04-04
2021-04-14 (s. 439)	Mars 2021	Lamayaa/Um/ Salar	66 780 kr	2021-05-14
2021-05-07 (s. 453)	April 2021	Lamayaa/Um	64 890 kr	2021-06-06

2021-06-04 (s. 461)	Maj 2021	Lamayaa/Rim	66 780 kr	2021-07-04
2021-07-06 (s. 469)	Juni 2021	Lamayaa/Rim	64 575 kr	2021-08-05
2021-08-05 (s. 477)	Juli 2021	Lamayaa/Rim	66 780 kr	2021-09-04
2021-09-06 (s. 485)	Augusti 2021	Lamayaa/Rim	66 780 kr	Ej betald

Brotten är att bedöma som grova då de ingått i ett systematiskt förfarande och i stor omfattning samt skett genom användande av osanna eller falska urkunder i form av tidsredovisningar i vilka det redovisats tid där arbete inte utförts och intyg angående Sami Shinonous hälsotillstånd. Gärningarna begicks med uppsåt och orsakade skada för Umeå kommun och vinning för Aidal Care Services AB, Sami Shinonou och Sali Nal Salman eller annan.

Lagrum: 2 § och 3 § bidragsbrottslagen (2007:612), även i sin lydelse före 1 januari 2020 alternativt 9 kap. 3 § brottsbalken

Åklagaren har vidare yrkat att **Honar Abdulla, Shwan Muhammad** och **Mayar Ahmed** ska dömas i första hand för **medhjälp till bidragsbrott** alternativt **medhjälp till bedrägeri** och i andra hand för **penningtvättsbrott**. Åklagaren har påstått att följande har hänt (åklagarens justeringar i kursiv stil).

Åtalspunkt 2 (Honar Abdulla)

Honar Abdulla har i Umeå kommun uppsåtligt främjat Sami Shinonous och Sali Nal Salmans gärningar under perioden mars 2019 – januari 2020 genom att låta sig oriktigt anställas som personlig assistent för Sami Shinonou trots att han inte skulle utföra något arbete för denne. Umeå kommun har fakturerats och betalat ut 161 823 *kr* för Honar Abdullas påstådda arbete till Aidal Care Services AB och han har därefter, vid nio tillfällen, från bolaget uppburit lön med 64 886 *kr* netto, vilket han överfört till Sali Nal Salman.

Ansvarsyrkande i andra hand

Honar Abdulla har i vart fall genom ovanstående handlande uppsåtligt främjat möjligheten för annan att tillgodogöra sig pengar som härrör från

bidragsbrott/bedrägeri genom att ha upplåtit sitt bankkonto i Swedbank för mottagande av 64 886 kr, varefter han överfört större delen av denna summa till annan person.

Lagrum: 2 § bidragsbrottslagen (2007:612) i sin lydelse före 1 januari 2020 alternativt 9 kap. 1 § brottsbalken samt 23 kap. 4 § brottsbalken alternativt 3 § lag (2014:307) om straff för penningtvättsbrott

Åtalspunkt 3 (Shwan Muhammad)

Shwan Muhammad har i Umeå kommun uppsåtligen främjat Sami Shinonous och Sali Nal Salmans gärningar under perioderna mars 2019 – juli 2019 och september 2019 – november 2019 genom att låta sig oriktigt anställas som personlig assistent för Sami Shinonou trots att han inte skulle utföra något arbete för denne. Umeå kommun har fakturerats och betalat ut 153 476 kr för Shwan Muhammads påstådda arbete till Aidal Care Services AB och han har därefter, vid fyra tillfällen, från bolaget uppburit lön med 67 745 kr netto av vilket han överfört 8 829 kr till Sali Nal Salman, 37 835 kr till Sami Shinonou och 20 433 kr till Mayar Ahmed.

Ansvarsyrkande i andra hand

Shwan Muhammad har i vart fall genom ovanstående handlande uppsåtligen främjat möjligheten för annan att tillgodogöra sig pengar som härrör från bidragsbrott/bedrägeri genom att ha upplåtit sitt bankkonto i Länsförsäkringar för mottagande av 67 745 kr, varefter han överfört större delen av denna summa till andra personer.

Lagrum: 2 § bidragsbrottslagen (2007:612) i sin lydelse före 1 januari 2020 alternativt 9 kap. 1 § brottsbalken samt 23 kap. 4 § brottsbalken alternativt 3 § lag (2014:307) om straff för penningtvättsbrott

Åtalspunkt 4 (Mayar Ahmed)

Mayar Ahmed har i Umeå kommun eller på annan plats uppsåtligen främjat Sami Shinonous och Sali Nal Salmans gärningar under perioden september 2018 – april 2019

genom att låta sig oriktigt anställas som personlig assistent för Sami Shinonou trots att hon inte skulle utföra något arbete för denne. Umeå kommun har fakturerats och betalat ut 277 941 kr för Mayar Ahmeds påstådda arbete till Aidal Care Services AB och hon har därefter, vid sex tillfällen, från bolaget uppburit lön med 121 593 kr netto.

Ansvarsyrkande i andra hand

Mayar Ahmed har i vart fall uppsåtligen vidtagit åtgärder för att dölja att pengar härrör från bidragsbrott/bedrägeri eller främjat möjligheten för annan att tillgodogöra sig pengar som härrör från bidragsbrott/bedrägeri genom att upplåta sitt bankkonto i Swedbank för mottagande av 121 593 kr, varefter hon i nära anslutning till mottagandet av pengarna tagit ut större delen av dessa i bankomater.

Lagrum: 2 § bidragsbrottslagen (2007:612) i sin lydelse före 1 januari 2020 alternativt 9 kap. 1 § brottsbalken samt 23 kap. 4 § brottsbalken alternativt 3 § lag (2014:307) om straff för penningtvättsbrott

Skadeståndsanspråk

Umeå kommun (kommunen) har yrkat solidariskt skadestånd av Sali Nal Salman och Sami Shinonou med 2 702 696 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 4 september 2021 till dess betalning sker. Av beloppet har 161 823 kr yrkats solidariskt även av Honar Abdulla, 153 476 kr solidariskt även av Shwan Muhammad och 277 941 kr solidariskt även av Mayar Ahmed, jämte begärd ränta. Åklagaren har förtydligat att för det fall Honar Abdulla, Shwan Muhammad och/eller Mayar Ahmed endast döms för penningtvättsbrott yrkar kommunen skadestånd solidariskt med de belopp som framgår av respektive gärningspåstående jämte ränta.

Kvarstadsyrkande

Åklagaren har yrkat att förordnandet om kvarstad på så mycket av Sali Nal Salmans egendom att kommunens skadeståndsanspråk kan antas bli täckt vid utmätning ska bestå till dess verkställighet av målsägandens skadeståndsanspråk kan ske.

Yrkande om företagsbot

Åklagaren har vidare yrkat att Aidal Care Services AB (Aidal Care) ska åläggas en företagsbot om 2 000 000 kr. Grunden för yrkandet är att gärningarna under åtalspunkten 1 har begåtts i utövandet av bolagets näringsverksamhet, att brotten har begåtts av en person (Sali Nal Salman) med ledande ställning i företaget grundad på befogenhet att företräda företaget eller att fatta beslut på dess vägnar samt att bolaget har inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brotten.

Lagrum: 36 kap. 7 § brottsbalken

Inställningar

Sami Shinonou har förnekat att han tillsammans och i samförstånd med Sali Nal Salman har lämnat oriktiga uppgifter till Umeå kommun. Han har gjort gällande att han under alla förhållanden saknat uppsåt till brott. Han har bestritt Umeå kommuns skadeståndsanspråk och endast vitsordat sättet att beräkna ränta som skäligt i och för sig.

Sali Nal Salman har förnekat att hon tillsammans och i samförstånd med Sami Shinonou har lämnat oriktiga uppgifter till Umeå kommun. Hon har gjort gällande att hon under alla förhållanden saknat uppsåt till brott. Hon har bestritt Umeå kommuns skadeståndsanspråk och endast vitsordat sättet att beräkna ränta som skäligt i och för sig. Hon har bestritt kvarstadsyrkandet.

Honar Abdulla har förnekat gärningarna på grund av att han saknat uppsåt. Han har vidgått att han inte utfört något arbete samt att han tagit emot pengar såsom lön och betalat lönen vidare. Han har bestritt Umeå kommuns skadeståndsanspråk och endast vitsordat sättet att beräkna ränta som skäligt i och för sig.

Shwan Muhammed har erkänt gärningen. Han har vidgått att han tagit emot pengar på sitt konto och överfört hela beloppet på sätt som påstås. Han har bestritt Umeå

kommuns skadeståndsanspråk och endast vitsordat sättet att beräkna ränta som skäligt i och för sig.

Mayar Ahmed har förnekat gärningarna. Hon har bestritt Umeå kommuns skadeståndsanspråk och endast vitsordat sättet att beräkna ränta som skäligt i och för sig.

Aidal Care har bestritt yrkandet om företagsbot. Bolaget har gjort gällande att det gjort vad som skäligen kan krävas för att förebygga brott samt att Sali Nal Salman inte har haft en ledande ställning i bolaget. I vart fall har bolaget gjort gällande att det föreligger skäl för jämkning/eftergift.

FRIHETSBERÖVANDEN

Sami Shinonou har varit frihetsberövad med anledning av misstanke om brott som prövas genom denna dom. Sami Shinonou anhölls i sin frånvaro den 5 oktober 2021, han greps den 6 oktober 2021, häktades den 8 oktober 2021 och frigavs den 22 oktober 2021. Sami Shinonou anhölls återigen i sin frånvaro den 5 november 2021, han greps den 9 november 2021 och häktades på nytt den 11 november 2021. Sami Shinonou är alltså häktad.

Sali Nal Salman har varit frihetsberövad med anledning av misstanke om brott som prövas genom denna dom. Sali Nal Salman anhölls i sin frånvaro den 5 oktober 2021, hon greps den 6 oktober 2021, häktades den 8 oktober 2021 och frigavs den 22 oktober 2021.

ALLMÄNT OM ASSISTANSERSÄTTNING

Bestämmelser om assistansersättning finns i 51 kap. socialförsäkringsbalken.

En allmän förutsättning för assistansersättning är att den försäkrade, eller brukaren, omfattas av 1 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). De personer som omfattas av nämnda lagrum är 1) personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd, 2) personer med betydande och bestående

begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, och 3) personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd och service.

En annan förutsättning för assistansersättning är att brukaren på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med sin personliga hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade (grundläggande behov). Om behovet av personlig assistans för grundläggande behov omfattar mer än i genomsnitt 20 timmar per vecka har brukaren rätt till assistansersättning från Försäkringskassan (statlig ersättning). Om behovet understiger det angivna antalet timmar kan brukaren i stället få assistansersättning från kommunen.

Enligt 16 § LSS gäller en kommuns ansvar enligt lagen gentemot dem som är bosatta i kommunen. Det är i första hand var en enskild faktiskt bor, och inte folkbokföringsorten, som har betydelse för vilken kommun som är ansvarig enligt LSS.

Assistansersättning beviljas för ett visst antal timmar per vecka, månad eller längre tid, dock högst sex månader. Ersättningen betalas ut månadsvis och får grundas på ett beräknat antal assistanstimmar den månaden. Assistansersättning betalas ut i efterskott.

Assistansersättning lämnas med ett schablonbelopp per timme. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar årligen närmare bestämmelser om beloppet. Huvudregeln är att assistansersättningen ska betalas ut till brukaren. Försäkringskassan eller kommunen kan dock på begäran av brukaren, eller dennes ställföreträdare, besluta att ersättningen ska betalas till någon annan som har tillstånd enligt LSS att bedriva verksamhet med personlig assistans, t.ex. privata assistanssamordnare.

Enligt förordningen (1993:1091) om assistansersättning får Försäkringskassan meddela ytterligare föreskrifter om bl.a. beräkningen av assistansersättning. Försäkringskassans föreskrifter om assistansersättning (FKFS 2016:4) innebär att det till Försäkringskassan varje månad ska ges in en tidrapport per anlitad assistent, att arbetsgivaren eller uppdragstagaren (t.ex. en ställföreträdare för assistansanordnaren) ska underteckna tidrapporten och att den berörda assistenten ska bestyrka uppgifterna i tidrapporten. Föreskrifterna innebär också att tidrapporterna varje månad ska kompletteras med en sammanställning, eller en räkning, som innehåller det sammanlagda antalet utförda assistanstimmar. Räkningen, som också ska ges in till Försäkringskassan, ska undertecknas av brukaren eller dennes ställföreträdare. Förfarandet hos kommunerna har stora likheter med förfarandet hos Försäkringskassan.

UTREDNINGEN

Åklagaren har som skriftlig bevisning åberopat följande. Beslut och journalanteckningar från Umeå kommun, läkarintyg, ADL-intyg från 2017, tidigare ansökan om personlig assistans och journal från 2015, fullmakter, sammanställning från Umeå kommun gällande utbetalningar, fakturor, tidrapporter, ansökan angående utökad assistans hösten 2020 samt ADL-intyg från 2020, sammanställning utvisande uppgivna assistenter samt rapporterade timmar/belopp, PM angående folkbokföringsuppgifter, utdrag från folkbokföringsregistret, sammanställning av kortköp/kontantuttag och BankID-uppkopplingar, sammanställning av penningströmmar, sammanställning kontoanalys Sami Shinonous konto i Swedbank samt BankID uppkopplingar med tillhörande kontoutdrag, sammanställning kontoanalys Sali Nal Salmans konto i Nordea och Handelsbanken med tillhörande kontoutdrag, sammanfattning kontoanalyser Firas Shinonou, Rim Shinonou och Mayar Ahmed, kontoutdrag och BankID-koordinater februari 2019 avseende Mayar Ahmed, sammanställning och kontoanalys av Um Albaneen Jumailis konto i SE-banken med tillhörande kontoutdrag och BankID-koordinater, sammanställning och kontoanalys av Lamyaa Hendi Akeshs konto i Nordea med tillhörande kontoutdrag och BankID-koordinater, analys BankID-rapport avseende Lamyaa Hendi Akeshs BankID-uppkopplingar, kartöversikter över BankID-uppkopplingar för Um Albaneen Jumaili, Lamyaa Hendi Akesh och Mohammed Ghaidan, sammanfattning kontoanalys Honar Abdulla med tillhörande

kontoutdrag, sammanfattning kontoanalys Shwan Muhammad med tillhörande kontoutdrag, sammanfattning kontoanalys Salar Haghgoo med tillhörande kontoutdrag, chattkonversationer via WhatsApp från Sami Shinonou och Sali Nal Salmans beslagtagna telefoner, chatt mellan Sami Shinonou och MF Living, sammanfattning och chatt mellan Sali Nal Salman och Mohammed Ghaidan, sammanfattning och chatt mellan Sali Nal Salman och Aidin Alizadeh, sammanfattning och chatt mellan Sali Nal Salman och Sami Shinonou, uppgifter/bilder rörande Sami Shinonou fortkörning september 2019, upprättade dokument/skuldebrev, underskrifter/signaturer från Sami Shinonou och Sali Nal Salman vid beslagsutlämnande samt dialogutskrift av avlyssnade samtal mellan Sali Nal Salman och okänd man den 24 oktober 2021 och mellan Sami Shinonou och närstående mellan den 31 oktober till den 4 november 2021.

Åklagaren har därutöver åberopat syn på fotografier från husrannsakan på Ostvägen 19 A i Umeå, Krukgränd 16 i Umeå samt Ängsvägen 3 i Bjuv, fotografier från spaning samt uppspelning av spaningsfilmer.

Sami Shinonou, Sali Nal Salman, Shwan Muhammed, Honar Abdulla och Mayar Ahmed har hörts över åtalet. Förhör har hållits med ställföreträdare för Aidan Care, Aidin Alizadeh. På åklagarens begäran har vittnesförhör hållits med Mohammed Hasan, Kent Svensson, Fredrik Pålsson, Salar Haghoo, Anna-Lena Johagen och Ellen Ringqvist.

Av utredningen är inledningsvis följande klarlagt

Sami Shinonou ansökte i februari 2015 hos Umeå kommun (kommunen) genom ombud Sali Nal på Civil Care om personlig assistans. Under utredningen hade kommunen samtal med Sali Nal på Civil Care under fyra tillfällen mellan februari-augusti 2015. ADL-intyg utfärdades i maj 2015 och enligt detta satt Sami Shinonou i rullstol, manuell inomhus och elrullstol utomhus samt behövde hjälp med förflyttningar. ADL-intyget kom att ogiltigförklaras efter att arbetsterapeuten som utfärdat intyget sett Sami Shinonou gå på stan med och utan kryckor samt köra bil.

Sami Shinonou beviljades inte insats enligt LSS efter ansökan gjord 2015. Sami Shinonou hade alltså beviljad hemtjänst.

Av fotografier daterade 23 maj 2015 som återfunnits i kamera som beslagtagits från Sami Shinonou vid husrannsakan framgår att Sami Shinonou deltog i ett bröllop och att han rörde sig utan kryckor eller rullstol.

Sami Shinonou ansökte hos kommunen på nytt om insats enligt LSS under 2017. Enligt tjänsteanteckningar från kommunen beviljades Sami Shinonou personlig assistans enligt LSS från den 29 augusti 2017. Bedömningsunderlag inför beviljandet utgjordes av bl.a. läkarintyg och ADL-intyg. Enligt ADL-intyg från den 26 april 2017 skedde bedömning av Sami Shinonou vid tre observationstillfällen, den 20 mars 2017, den 27 mars 2017 och den 20 april 2017. Enligt uppgifter i intyget uppgav Sami Shinonous son Firas att Sami Shinonou enbart kunde kommunicera med enstaka ord och att han inte kunde använda telefon, dator eller läsa. Sonen uppgav vidare att Sami Shinonou inte längre kunde framföra sin eldrivna rullstol. Vid observationstillfällena kommunicerade Sami Shinonou endast med enstaka ord. Det observerades bl.a. att Sami Shinonou lyftes manuellt med hjälp av hemtjänstpersonal, skjutsades i manuell rullstol, kläddes på och av samt blev matad av hemtjänstpersonal. I läkarutlåtande daterat 21 december 2016 angav distriktsläkare bl.a. att Sami Shinonou haft ryggbesvär sedan tio år som successivt förvärrats, att han hade en konstaterat kotglidning, tilltagande svaghet i benen på grund av nedsatt nervledning som lett till muskelförtvining och rullstolsburenhet, total avsaknad av balans samt stor nedsättning av exekutiva funktioner.

Sami Shinonou valde inledningsvis Allas Assistans som utförare. I slutet av 2017 kontaktades kommunen av Sali Nal Salman som per e-post uppgav att hon var regionchef för AEM Personlig assistans AB som Sami Shinonou valt. Sali Nal Salman skickade sedan i början av 2018 in avtal om personlig assistans och fullmakt till kommunen. Avtalet och fullmakten var daterade den 15 november 2017 och undertecknade av Sami Shinonou. Sami Shinonous namnteckning bevittnades av Sali Nal Salman. Fullmakten gav bl.a. Sali Nal Salman rätt att företräda Sami Shinonou

gentemot bl.a. kommun i ärenden gällande personlig assistans och assistansersättning enligt LSS. Enligt kommunens beslut från den 2 och 3 januari 2018 beviljades Sami Shinonou personlig assistans enligt LSS med 47,8 timmar per vecka beräknat med tid för bl.a. födointag, på- och avklädning, dusch/personlig hygien, toalettbesök, måltider, inköp och hushållsgöromål. Besluten gällde från och med den 1 december 2017 och tills vidare. Besluten fattades av Ellen Ringqvist som hörts som vittne i målet. Den 22 februari 2018 inkom till kommunen anmälan om val av anordnare av personlig assistans, avtal för personlig assistans och fullmakt mellan Sami Shinonou och assistanssamordnaren Aida Assistans. Kontaktperson för anordnaren var angiven som Aidin Alizadeh. Kommunen hade telefonkontakt med Aidin Alizadeh den 26 februari 2018 varvid framkom att Sami Shinonous byte av utförare till Aida Assistans gällde från den 9 december 2017. Aida Assistans är ett annat namn för bolaget Aidal Care.

Aidal Care har haft följande personer anställda som assistenter för Sami Shinonou: Rim Shinonou (barn till Sami Shinonou), Mayar Ahmed (barn till Sami Shinonou), Firas Shinonou (barn till Sami Shinonou), Um Albaneen Kareen Ghaidan Jumali, Lamyaa Hendi Akesh, Shwan Muhammad, Honar Abdulla och Salar Haghoo. Dessa assistenter har även angetts på tidrapporter som getts in till kommunen.

Under sommaren 2020 gjorde kommunen en uppföljning av beslutet om personlig assistans för Sami Shinonou. Tid bokades med Aidin Alizadeh för ett hembesök hos Sami Shinonou den 17 juni 2020. Aidin Alizadeh meddelade kommunen att Aidal Cares representant i Umeå kunde närvara vid träffen. Hembesök skedde den 17 juni 2020 och närvarande var bl.a. Sami Shinonou och Sali Nal Salman. Sali Nal Salman anställdes i Aidal Care 2018 som samordnare.

Under träff i samband med uppföljningen uttryckte enligt anteckningar Sami Shinonou och ombud att ansökan om utökad assistans behövdes på grund av Sami Shinonous försämrade tillstånd. Detta låg till grund för en ansökan och handläggare inväntade skriftligt förtydligande av ansökan. Komplettering inkom den 19 oktober 2020 genom Masoud Finström vid Aida Vårdservice. I denna angavs att Sami Shinonous grundläggande och övriga behov uppgick till 93,25 timmar per vecka mot det gällande

beslutet om 47,8 timmar per vecka. Enligt kompletteringen sträckte sig Sami Shinonous assistansbehov över hela dygnet, med större behov på dagarna och på nätterna mer hjälp vid sängen, vändning minst fyra tillfällen och blöjbyte minst två gånger mellan kl. 22-7. Sami Shinonou beviljades inte utökad assistans av kommunen.

I läkarutlåtande daterat den 16 juli 2020 angav distriktsläkare att Sami Shinonou varit rullstolsburen åtminstone sedan 2015, att Sami Shinonou var svårkontaktbar även för anhöriga samt att han enligt assistenter tacklat av successivt. I läkarutlåtandet angavs vidare att adekvat bedömning av aktivitetsbegränsningar försvårades av att patienten avböjde vidare utredningar samt enligt patienten och medföljande assistent behövde hjälp i alla ADL samt att han hade hjälp av assistenter mellan kl. 10-16.45 och övrig tid var han sängliggande. Ett ADL-intyg utfärdades den 2 november 2020 efter bedömningar den 21-22 oktober 2020 varvid både Sami Shinonou och Sali Nal Salman närvarade. Av detta ADL-intyg framgår bl.a. följande. Är fåordig vid observationstillfället. Assistent uppger att han har nedsatt finmotorik och att assistenten därför svarar och slår nummer på Samis telefon vid behov. Har svårigheter att självständigt kunna trycka på knappen till trygghetslarm som han har dagtid runt halsen. Sali uppger att han vid ett tillfälle i somras ramlat ur sängen, nattetid när han försökte nå medicin/vatten på nattduksbordet. Blev liggande i några timmar på golvet innan personal kom. Vid förflyttning inom- och utomhus styrd i transportrullstol. Assistent tvättar och schamponerar Sami, lyfter hans armar för att komma åt att tvätta hans armhålor, rakar honom och borstar hans tänder. Assistent torkar Sami efter toalettbesök. Assistent och Sali uppger att det är vanligt förekommande att Samis inkontinensskydd är fullt och att det har läckt urin på sängkläder och kläder. Assistent klär av och på Sami. Sali uppger att Sami äter små portioner på grund av att han inte är så fysiskt aktiv och inte alltid är hungrig. Assistent fördelar mat i bitar och Sami matas med små tuggor på sked. Assistent för vattenglas till Samis mun så att han kan dricka. Sali som pratar hans modersmål har regelbunden kontakt via telefon och besök.

Under september 2021 bedrev polisen spaning mot Sami Shinonou i Bjuv. Polisen kunde då iaktta, och som tingsrätten fått ta del av genom förevisning av fotografier och

filmer, att Sami Shinonou arbetade i trädgården till fastigheten på Ängsvägen 3 i Bjuv, lämnade kläder i insamlingsstation, körde bil och handlade på affär.

Husrannsakingar har skett på Krukgränd 16 i Umeå och på Ängsvägen 3 i Bjuv. På Krukgränd 16 fanns ett låst rum på lägenhetens nedervåning som innehöll medicinsk utrustning. Huset på Ängsvägen 3 i Bjuv innehöll i princip ingen medicinsk utrustning annat än en ihopvikt rullstol och kryckor i en förrådsbyggnad och var inte handikappanpassat.

Kommunen har mellan den 1 april 2018 och den 4 september 2021 betalat ut assistansersättning till Aidal Care avseende perioden januari 2018 till juli 2021 med 2 702 696 kr efter att Aidal Care månadsvis fakturerat samt gett in tidrapporter för assistenter. Sali Nal Salman har, med några få undantag, undertecknat samtliga tidrapporter såsom anordnare under 2018-2020. Under 2021 övergick Aidal Care till elektronisk signering av tidrapporter. Under 2021 är det Aidin Alizadeh som elektroniskt intygat uppgifterna i tidsredovisningarna. Aidal Care har även fakturerat kommunen för assistansersättning avseende augusti 2021 med förfallodatum 6 oktober 2021 med 66 780 kr. Denna sista faktura har kommunen inte betalat.

Av de belopp som kommunen betalat ut till Aidal Care har Aidal Care betalat ut löner till de anställda assistenterna med 1 228 004 kr. Av dessa löner har ca 500 000 kr, via överföringar från assistenter och Sali Nal Salman, satts in på Sami Shinonous bankkonto och ca 500 000 kr satts in på konton tillhörande Sami Shinonous barn (varav vissa av dem varit anställda som assistenter). Ca 200 000 kr har överförts och kvarstannat på Sali Nal Salmans bankkonton.

De hörda personerna har uppgett i huvudsak följande

Sami Shinonou

Han minns inte exakt vilket år han lärde känna Sali Nal Salman. Det kan ha varit för fem till sex år sedan. Han hade bekymmer med ryggen som diagnostiserats av specialister. Han kunde inte läsa läkarutlåtandena eftersom han inte kan svenska. De sa till honom att han skulle få hjälp av ett företag. Han blev presenterad för ett företag där

Sali Nal Salman och hennes nuvarande man arbetade. Det var frågan om hemtjänst. Sali Nal Salman skulle ordna personal för att hjälpa honom. Han hade hjälp med enkla saker från hemtjänsten och det rörde sig om mellan en och två timmar. Han uttryckte inget behov av fler timmar. Han beviljades personlig assistans 2017. Anledningen var att han var jättedålig. Han hade stora bekymmer med ryggen. Det finns läkarutlåtande på det. Han behövde i början personlig assistans i den omfattning han beviljades, nära sju timmar om dagen. Han hade även ett större behov än så inledningsvis. Han blev sedan, för ett år sedan, sakta bättre och bättre. Han har fått vård på arabiskt sätt med arabiska mediciner. Han hade inte assistenter hela tiden utan det kom folk in och ut. De stannade inte sju timmar om dagen, kanske bara 1,5 timme. Assistenterna kom inte alla dagar. Han visste inte vilka det var som kom och det var nya hela tiden. Han känner inte någon av de som arbetat som assistenter hos honom. Assistenterna kom till honom i Umeå men han minns inte vilket år det var. Han har använt så mycket mediciner och därför minns han inte. Det har aldrig skett assistans med sju timmar per dag annat än när Rim arbetade hos honom. Han känner inte ingen Shwan Muhammed eller Honar Abdulla. Han har inte heller träffat Um eller Lamyaa. Han har inte haft någon assistent som heter Salar Hagho. Av hans barn är det bara Rim som arbetat för honom, och det var under en period i Bjuv. Han vet inte hur lång den perioden som Rim arbetade för honom var. Rim arbetade bara två dagar per vecka, lördagar och söndagar. Rim jobbade mer än sju timmar per dag. Under den perioden var det ingen som arbetade under veckorna. Han minns inte när det var. Ibland hade han behov av hjälp mer än sju timmar per dag. Det varierade med sjukdomen. Alla barn hjälpte honom när han var hos dem. Mayar har inte arbetat hos honom. Han har bott i Umeå men har emellanåt försvunnit några månader åt gången. Han har då varit hos sina barn, Nancy, Mayar, Khaled, Firas och Rim, i Skåne. Ibland använder hans barn hans bankkort. Han vet inte om det är så att han bott i Skåne. När han rest mellan Umeå och Skåne har han åkt med vänner ibland.

Han har inte ansökt om personlig assistans. Det är Sali Nal Salman och hans son Firas som gjort allt. Det är riktigt att det var Firas som ansökte om assistans. Han själv saknade kännedom om det. Det var Firas som tog honom hit och dit. Han vet ingenting om ansökan. Det enda de sa till honom var att pengarna kommit till honom

från kommunen. Han är analfabet och har inte sett några läkarutlåtanden. Han vet inte varför företaget ville ge honom pengar. Företaget sa till honom att han fick vara vart han ville. Han tror att det var Sali Nal Salman som sa det. Han tänkte inte på om det var rimligt att kommunen betalade honom så mycket pengar. Han kände inte till reglerna i landet. Han har bott i Sverige i ca 15 år.

Angående fotografierna från ett bröllop den 23 maj 2015 så opponerar han sig inte mot dessa. Att det av intyg från maj 2015 framgår att han satt i rullstol så var det så att han i perioder satt i rullstol och behövde det.

Han har ätit så många mediciner så han vet inte hur han ska förklara läkarintyg och ADL-utredning från 2016-2017. Han kan ha varit onormal på grund av medicinerna. Han vet inte vem som sagt att han inte ens kan köra sin elrullstol. Han har inte sagt något eftersom han inte kan prata. Läkaren har sagt att han kan bli helt förlamad om det händer en olycka.

Det stämmer att han i september 2019 körde bil och togs för fortkörning. Han körde bil även under sommaren 2019. Han har inte vetat att han har haft personlig assistans beviljad till 6 timmar 50 minuter per dag. Han känner till att han får hjälp av kommunen men vad företaget har gjort är okänt för honom.

Uppgifterna i intyg från läkarbesök i juli 2020 om att han varit rullstolsburen sedan 2015 samt att han är svårkontaktad även av anhöriga har han inte lämnat. Den som tolkade har sagt det. Sali Nal Salman var med honom och pratade. Han satt i rullstol vid läkarbesöket. De sa till honom att han skulle sitta i rullstol vid läkarbesöket. Det stämmer, såsom han uppgett i polisförhör, att Sali Nal Salman sagt att han inte ska gå till läkare utan rullstol.

Uppgifterna i ADL-intyg från 2020 om att han inte kan förflytta sig ur och i säng eller med rullstol självständigt, att han är sängliggande stora delar av dygnet samt att hans assistenter tvättar honom och borstar hans tänder är oriktiga. Det är andra som ljugit.

Han vet inte vad assistenterna gjorde med honom vid observationen eftersom han tagit så mycket mediciner.

Han känner inte till ansökan om utökade assistanstimmar. Han har inte blivit tillsagd att spela sjuk men han har tagit så mycket mediciner att han varit omedveten om det som hänt. Vid besöken och utredningarna har han fått mediciner. Han vet inte av vilka då han har varit i dimma.

Han har inte känt till reglerna om assistans och han har fått pengar på sitt konto efter att Sali Nal Salman sagt att det är hjälp från kommunen. Det var Sali Nal Salman som administrerade och gjorde alla saker som rörde honom. Han känner inte de personer som satt in pengar till honom. Det var Sali Nal Salman som förklarade att hon hade problem med banken. Han är ett offer. Han blev lurad eftersom han inte kan språket och reglerna. De andra har också tjänat pengar. Om han hade kunnat läsa, skriva och förstå språket hade han inte hamnat i detta. Han har aldrig fått handlingar från kommunen översatta till arabiska.

Han känner till WhatsApp Det är riktigt att hans telefonnummer är det som anges i WhatsApp-konversationen med Sali Nal Salman. Han minns inte varför han skrivit att pengar ska föras över till honom. Det är Sali Nal Salman som är ansvarig och har skickat pengarna. Att han skrivit att det bör skickas papper på alla löner då de sänkts kommer han inte ihåg. Han vet inte varför han skrivit om antal timmar i konversationen. Det är andra har berättat för honom om antalet timmar. Han minns inte om han var missnöjd med ersättningen han fick. Han har kallat insättningarna för löner för det är hans sätt att definiera insättningarna. Han vet inte om det är mycket eller lite som han fått insatt. Han vill inte kommentera att det uppfattas som att han i konversationen tjar på Sali Nal Salman om att få in pengar. Meddelandet om att han vill byta arbetare och firma handlade om att han tänkte flytta till Helsingborg, och då tänkte han att han även skulle byta firma. Det är riktigt att han för det mesta bodde i Bjuv. Han förstår inte vad åklagaren pratar om ifråga att han skrivit att Sali Nal Salman stoppat Mayars lön samt att lönerna måste komma in för att ordna a-kassa åt Mayar. Han kommer inte ihåg några av meddelandena han skrivit till Sali Nal Salman.

Han har aldrig hotat Sali Nal Salman. Det är Sali Nal Salman som hotat honom. Han vet inte varför Sali Nal Salman hotat honom. Sali Nal Salman har sagt att hon ska bränna honom och hela världen. Han har pratat med Sali Nal Salman med respekt. Han tyckte om Sali Nal Salman och behandlade henne som sin egen dotter. Han vet inte varför han i chatt med kvinna på annat assistansbolag från augusti till september 2021 uppgett att han har 219 timmar. Han trodde att kvinnan kom från samma företag.

De dagar som spaningsfilmerna spelats in han var bättre och då kunde han göra saker. Vissa dagar är han sämre. I Bjuv har han sina barn som kan hjälpa honom trots att bostaden inte är handikappanpassad.

Han minns inte anledningen till att hans medicinska utrustning var inlåst i ett rum på Krukgränd i Umeå. Han bor i det rummet när han är i Umeå. Hyran var dyr och därför har han hyrt ut delar av lägenheten. Kommunen har sagt att han kunde göra det.

Han har bara haft kontakt med Sali Nal Salman på Aidal Care. Han har hört talas om någon Massoud och Fredrik. Kontakterna med kommun och läkare har Sali Nal Salman haft. När det kommit handlingar till honom från kommunen har han inte läst dem. Han har skickat allt vidare till Sali Nal Salman. Han har inte fyllt i några tidrapporter. Han vet inte vem som fyllt i tidrapporter. När kommunen varit på besök har Sali Nal Salman och hans son Firas tolkat för honom. Han hade många mediciner. Det är Sali Nal Salman som har fördelat och gett medicinerna till honom. Han vet inte vad det är för mediciner han har fått. Han var som en annan person när han tagit medicinerna. Han var som en zombie. Han vet inte om han blivit drogad. Han var en person som var onormal då. Han vet inte varför hans mående varierat.

Angående insättningar har Sali Nal Salman sagt att det är hjälp och bidrag från kommunen. Han vet inte om han har haft bra koll på pengatransaktionerna. Han har inte räknat hur mycket pengar som kommit in till honom. Han tyckte att det var normalt. Pengarna som satts in på hans konto har han tagit del av men han vet inte hur

mycket. Det kan vara andra som nyttjat pengarna. Det är möjligt att någon annan haft hans bankkort och haft tillgång till hans bankkonto. Han har emellanåt varit så dålig att andra tagit hans kort och handlat åt honom. Det har bl.a. Sali Nal Salman och hans barn gjort. Sali Nal Salman har haft dispositionsrätt till hans bankkonto och kunnat föra över pengar. Sali Nal Salman kan ha tagit pengar från hans bankkonton. Han vet inte på vilket sätt Sali Nal Salman kunde göra det. Det stämmer såsom han sagt i polisförhör att Sali Nal Salman ibland bett honom att öppna sitt BankID. Det är korrekt såsom han sagt i polisförhör att det skett ganska ofta, men han vet inte exakt hur ofta. Sali Nal Salman har aldrig följt med honom till Bjuv. Han har spenderat pengarna som betalades ut från kommunen. Han har gjort kontantuttag och det har gått till vanliga utgifter. Han har inte haft koll på vad som hänt på hans konto. Han vet inte hur mycket han tagit ut i kontanter. Han har aldrig betalat något till Sali Nal Salman. Han vet inte hur mycket Sali Nal Salman har handlat för när hon haft hans bankkort. Sali Nal Salman har inte haft hans bankkort när han befunnit sig i Bjuv.

Sali Nal Salman kände till att han inte hade sådant hälsotillstånd som innebar att han behövde hjälp i den omfattning som han beviljades. Sali Nal Salman kände till att han ibland var bättre och ibland sämre. Sali Nal Salman har varit ombud och gjort allt och därför har han bett henne beställa blöjor och medicin. Att han känt sig hyfsat bra det senaste halvåret har Sali Nal Salman känt till. När det gäller svenska är han analfabet, men på arabiska kan han läsa och skriva. Hans brev har kommit till Umeå så barnen har inte hjälpt honom med översättning av handlingar. Han litar inte på barnen att de ska tolka för honom hos läkare då de är för unga för att förstå läkarspråk.

Han var häktad i 17 dagar innan han försattes på fri fot. Han frågade en kvinnlig polis vart han skulle ta vägen och hon svarade att han fick åka vart han ville. Han hade inget reseförbud. Det är riktigt att han pratade med Marwa om att resa bort i 1,5 år. Han hade inte tänkt vara borta så länge. Det var bara prat. De pratade allmänt om att det skulle lugna ned sig. Han hade inget syfte att fly. Advokaten hade förklarat att han var tvungen att närvara vid rättegången vilket han avsåg att göra. Att han i samtalet uppgett "Om gud vill" rörande att återvända är en bekräftelse att det kommer att bli så att han återvänder. Det ska inte tolkas som att vi får se om det blir så.

Sali Nal Salman

Hon arbetade med hemtjänst på Civil Care och var den enda arabisktalande. Hon kom i kontakt med Sami Shinonou genom hemtjänsten. Hon tror att det var någon gång 2015-2016. Hon hade ingen aning om ansökan om personlig assistans för Sami Shinonou. Det var Massoud som rekommenderade Aidal Care för personlig assistans för Sami Shinonou. Sami Shinonou hade ett annat bolag för detta innan. Sami Shinonou befann sig i Bjuv när bolaget skrev avtal med honom. Bolaget har haft kännedom om detta.

Hon anställdes hos Aidal Care 2018. Det står inget särskilt i hennes anställningsavtal med Aidal Care. Hon och Aidin Alizadeh bestämde aldrig några arbetsuppgifter för henne. Hon har träffat Aidin Alizadeh få gånger. Hon och Aidin Alizadeh hade kontakt ofta, mest via telefon och chatt. Aidin Alizadeh har presenterat henne som samordnare. Det bara blev så men det står inte på anställningsavtalet. Det var många brukare som ville ha hjälp med papper eftersom hon kunde arabiska. För Sami Shinonous del har hon haft en del kontakter med Umeå kommun, men bara då hon haft fullmakt. Hon arbetade för nio brukare för Aidal Care. När en brukare kom till Aidal Care meddelade hon Aidin Alizadeh om vissa saker. De flesta brukare har haft med sig sin personal. Hon har inte ansvarat för scheman. Det är brukarnas vilja som styrt hur assistenter varit hos dem. Hon har sällan anställt personal. Hon har haft kontakt med assistenter. Hon har gjort beställningar av blöjor. Hennes arbetsuppgifter har varit att skaffa brukare till bolaget. Aidin Alizadeh har aldrig bett henne kontrollera om personalen var på plats. Det var inte hennes ansvar att kontrollera personal. Hon har inte arbetat som assistent för Sami Shinonou. Hon har dock stått på en tidrapport som assistent. Anledningen till det var att hon följde det som Aidal Care genom Aidin Alizadeh ville. Hennes lön gick vidare till Sami Shinonou. Anledningen var att hon var rädd och hotad. Hon har aldrig jobbat hos någon brukare.

När hon träffade Sami Shinonou satt han alltid i rullstol. Hon har inte varit medveten om att han kunde gå på sätt som framgår av fotografierna från ett bröllop 2015. Sami Shinonou bodde på Krukgränd i Umeå. Hon visste inte att Sami Shinonou sökte personlig assistans 2015. Att hon haft kontakt med kommunen i ärendet 2015 berodde på att hon trodde att han sökt fler timmar för hemtjänst.

Hon såg kommunens beslut om assistans från 2017. Hon visste inte att Sami Shinonou inte hade behov av assistans. Hon visste att Sami Shinonou inte var i Umeå hela tiden. När hon förstod att Sami Shinonou inte var i Umeå frågade hon honom vem som tog hand om honom. Sami Shinonou berättade att hans barn tog hand om honom. Hon vet inte om Sami Shinonous barn befunnit sig i Umeå annat än att Rim och Mayar varit i Umeå men hon vet inte exakt när. Hon har träffat Mayar flera gånger. Mayar har arbetat för Sami Shinonou. Mayar har inte arbetat för någon annan brukare för Aidal Care. Den lön Mayar fått från Aidal Care har varit för arbete som assistent för Sami Shinonou.

Hon känner Honar Abdulla och Shwan Muhammed. De har aldrig jobbat för Aidal Care. Hon har inte träffat Um eller Lamyaa och hon vet inte om de har arbetat hos Sami Shinonou. Hon kan inte ha koll på alla som arbetar. Hon vet inte hur Um och Lamyaa kom in i bilden. Det var Sami Shinonou som kände dem. Lamyaa blev anställd hos Sami Shinonou men hennes adress var i Stockholm. Aidin Alizadeh kontaktade henne om det. Sami Shinonou frågade henne hur hon skulle lösa det. Sami Shinonou frågade om de kunde vara skrivna hos henne ett tag. Sami Shinonou var på henne för att hon skulle hitta en adress åt dem. De var skrivna i Umeå för att det skulle se ut som att de arbetade för Sami Shinonou. Lamyaa har en väninna i Umeå men hon vet inte vem det är. Hon har bara pratat med Lamyas son, Mohammed Ghaidan. Hon har aldrig träffat Mohammed Ghaidan. Hon kom i kontakt med Mohammed Ghaidan när Lamyaa blev anställd. Hon har vetat om att lönerna skulle föras tillbaka till Sami Shinonou. Hon har frågat Mohammed Ghaidan och han har förklarat att det är för att hans mamma ska få uppehållstillstånd. Hon har skickat inloggning till Mohammed Ghaidan för godkännande av hans mammas tidrapport. Det var bolaget som lade in de timmar Lamyaa arbetat. Det var inte hon som gjorde det. Hon skickade pengar vidare

till Sami Shinonou. Hon har i slutet av varje månad frågat Mohammed Ghaidan efter löner eftersom Sami Shinonou begärt pengar. Hon har köpt och sålt kashmirmattor genom Mohammed Ghaidan. En del av pengarna som satts in till henne kan röra mattorna. Hon har träffat en vän till Mohammed Ghaidan som köpt mattor av henne för ca 120 000 kr. Hon hade köpt mattorna på en Noliämässa. Hon har inga kvitton på mattorna. Mattorna var delbetalade. Hon och Mohammed Ghaidan har pratat om betalning för mattorna på telefonen. Hon hade råd med mattorna eftersom hon sålt ett hus i Irak. Hon har även lånat en mindre summa av sin syster. Hon har inte behållit några av assistenternas löner.

Hon brukade fylla i tidrapporter för alla brukare och assistenterna skulle skriva under dem. Hon har lämnat tidrapporter i brevlådan hos Sami Shinonou och sedan hämtat upp dem underskrivna. Honar Abdulla har inte undertecknat någon tidrapport. Det var hon som skrev under Honar Abdullas tidrapport. Hon gjorde det för att hon var dum. Syftet med att underteckna den var att hon var tvungen för att Sami Shinonou var på henne hela tiden. Hon har arbetat även för andra assistansbolag och alla fuskar med assistansersättning. Sami Shinonou ville att hon skulle hitta personal för att han skulle få pengar.

Hon visste först när Firas, Sami Shinonous son, försvann att allt var ett upplägg med fejkad sjukdom och att det inte var några assistenter som arbetade hos Sami Shinonou. Eller det var inte direkt när Firas försvann som hon förstod detta eftersom Sami Shinonous barn fortfarande arbetade som assistenter då. Det var när barnen inte längre skulle vara assistenter någon gång efter januari 2019 som hon förstod att något inte stämde med Sami Shinonous hjälpbehov. Alla pengar har gått till Sami Shinonou. Hon har inte fått några pengar. Hon var tvungen att acceptera efter hot. Hon var rädd för Firas. Hon har hört att han är kriminell. Sami Shinonou har alltid hotat henne med Firas. Sami Shinonou har uttalat hotelserna i telefonsamtal. Hon har även varit rädd för att förlora sitt arbete. Det kan vara så att Firas försvann sommaren 2018.

Salar Haghoo ville arbeta för att få uppehållstillstånd. Salar Haghoo har aldrig arbetat för Sami Shinonou. Hon visste inte att Um och Lamyaa befann sig i Irak. Hon vet inte

vem som skrivit under Ums och Lamyas tidrapporter. Hon har inte skrivit under andra tidrapporter än Honar Abdullas och Shwan Muhammeds. På lånehandlingar har hon skrivit under med Sami Shinonous namn efter hans tillåtelse. Det är inte hon som skrivit Lamyas namnteckning på lånehandling. Hon har mailat lånehandling till Moahmmed Ghaidan. Hon har inte skrivit under tidrapporter för att få pengar.

Hon har vetat vad som står i läkarintygen och ADL-utredningarna för Sami Shinonou men det är inte hon som undersökt honom. Hon har aldrig sagt att Sami Shinonou inte kan skriva. Hon blev förvånad när hon såg bilderna på Sami Shinonou. Sami Shinonou har haft bra koll på sitt beslut och hur många timmars assistans han varit beviljad. Sami Shinonou har varit medveten om hur mycket pengar som betalas ut. Sami Shinonou ville byta bolag för att få fler assistanstimmar för att få mer pengar. Hon bara meddelade vidare till bolaget när Sami Shinonou ville ha fler assistanstimmar. Hon avrådde inte Sami Shinonou från att byta bolag.

Hon minns inte om hon var med vid kontroll från kommunen hos Sami Shinonou under sommaren 2020. De enda läkarbesök hon varit med på med Sami Shinonou är diabeteskontroller. Hon har aldrig gett mediciner till Sami Shinonou. Hon har inte delegering för medicinering.

Hösten 2020 var hon med vid ADL-utredning eftersom kommunen ville att hon skulle vara med och tolka. Hon har sett att Sami Shinonou varit sängliggande. Hon har aldrig sett något annat.

Hon har inte haft tillgång till Sami Shinonous konto. Hon har aldrig handlat på Sami Shinonous bankkort. Hon har fört över pengar till Sami Shinonou för löner eftersom hon var pressad genom hot.

Hon har pratat med Aidin Alizadeh angående att Sami Shinonou var förbannad över att lönerna sänkts. Hon har också pratat med Aidin Alizadeh om att kommunen kontrollerat Sami Shinonous schema och ifrågasatt varför arbetstiden varit från kl. 10-16.50 och inte uppdelat i tid samt varför personalen inte haft semester eller varit sjuka.

När Sami Shinonous barn var anställda som assistenter gick pengarna inte genom henne, då skötte de det. Hon har inte bett Sami Shinonou eller Mayar Ahmed logga in med BankID. Sami Shinonou har skickat handlingar till henne som hon fått förklara för honom, det har varit sådant som rör hans assistans, t.ex. läkarintyg. Det är inte så att all Sami Shinonous kontakt med kommunen har gått via henne. Även Massoud har haft kontakter med kommunen.

Shwan Muhammad

Han har varit anställd i Aidal Care men han har inte arbetat i bolaget eller hos Sami Shinonou. Han var i kontakt med Sali Nal Salman och hon frågade honom. Han var ute efter en status och gick med på det. Han var fullt medveten om vad han gjorde. Den lön han skulle få skulle han skicka tillbaka till Sami Shinonou. Det var Sal Nal Salman som sa att pengarna skulle skickas till Sami Shinonous konto samt gav honom instruktioner vart han skulle sätta in pengarna. För honom spelade det ingen roll till vem han skickade pengarna och ingen sa heller vart pengarna skulle stanna. När han förde tillbaka pengarna skrev han att insättningen avsåg lån. Det var hans egen idé men det var inte frågan om lån. Han hade en press på sig att försörja familjen och gick med på upplägget. Han tänkte att det var bra för hans a-kassa med anställningen. Han visste ingenting om Sami Shinonou. Om han vetat att Sami Shinonous fysiska tillstånd var som det är hade han aldrig gått med på det. Han trodde att Sami Shinonou var i behov av LSS och han hade ingen uppfattning om omfattningen av det hela. Han trodde att han endast hjälpte Sami Shinonou med lite pengar. Han känner Honar Abdulla men han visste inte att även han gått med på samma sak. Det är inte han som har undertecknat vare sig anställningsavtal eller tidrapporter. Han har fått betala skatt på inkomsten från Aidal Care. När han fick deklarationen fick han besked om att han skulle betala 9 000 kr i kvarsatt.

Honar Abdulla

Han har en frisörsalong. Sali Nal Salman, som är sambo med en god vän till honom, brukade klippa sig hos honom. Han behövde högre inkomst och Sali Nal Salman sa att det fanns möjlighet att göra inkomst. Han svarade ja. Han hade aldrig hört talas om

Aidal Care men visste att Sali Nal Salman arbetade i branschen. Han misstänkte inte att det skulle bli som det blev. Han skrev under ett anställningsavtal. Det var Sali Nal Salman som gav honom anställningsavtalet. Han har mottagit ca 64 000 kr i löner men han har inte utfört något arbete för att få dessa löner. Han visste att arbetet var som personlig assistent. Han swishade tillbaka lönerna direkt han fick dem. Han swishade till Sali Nal Salman. Han behöll inga pengar själv. Lönen kom från Aidan Care. Han trodde att Sali Nal Salman var ansvarig för bolaget. Han trodde inte att det var någon som tjänade pengar på upplägget. Han tänkte inte att det var några konstigheter och trodde att det var helt lagligt. Han har inte varit i kontakt med Aidan Alizadeh. Chatten som är återopad är det han som skrivit med Sali Nal Salman. Han tyckte att det blev jobbigt så han bad Sali Nal Salman att slippa. Han har inte skrivit under tidrapporter. Han vet inte vem som skrivit under tidrapporterna. Han visste inte att det skrevs tidrapporter. Han visste inte att tidrapporter fanns som underlag för att fakturera kommunen. Han skulle inte ha skrivit under anställningsavtalet om han visste det han vet idag.

Han har aldrig träffat Sami Shinonou, Mayar Ahmed, Um eller Lamyaa. Han har träffat Shwan Muhammed tidigare.

Han litade på Sali Nal Salman. De pratade aldrig om Sami Shinonou. Han fick inga lönespecifikationer. Han har inte använt sig av anställningsavtalet. Han utgick från att Aidan Care kontrollerades av kommunen. Han kunde inte se att det var frågan om någon vinning eller förlust för någon annan.

Mayar Ahmed

Hon kom i kontakt med Sali Nal Salman genom en annan kvinna. Hon fick tips om att Sali Nal Salman kunde anställa henne utan krav på att kunna svenska. Det var Sali Nal Salman som anställde henne som personlig assistent. Hon har inte arbetat som personlig assistent för Sami Shinonou. Hon arbetade som personlig assistent i Umeå. Hon blev skickad till olika personer och arbetade inte för någon fast person. Hon arbetade hos två till tre brukare. Det var olika från dag till dag. Hon kommer inte ihåg vad brukarna hette då det är ett till två år sedan hon arbetade. Hon har problem med

att komma ihåg namn och adresser. Det stämmer att hon arbetade i Umeå mellan september 2018 och februari 2019. Hon arbetade heltid, men det var varierande arbetstider mellan måndag och fredag. Hon kommer inte ihåg vad hon hade i timlön. Det låter rimligt att hon fick mellan 17 000–24 000 kr i lön per månad. Hon träffade inte Sami Shinonou när hon var i Umeå.

Sami Shinonou är ibland jättesjuk men hon besökte inte honom jämt och ständigt. Hon arbetade och bodde hos sin väninna i Umeå. Hon kommer inte ihåg vilken adress som väninnan bodde på. Det är svårt för henne att uttala gatunamn. Det var på Ersboda. Hon och Sami Shinonou har vanlig kontakt, varken god eller dålig. Hon brukar höra sig för hur det är med honom när hon har möjlighet. Hon ändrade inte sin folkbokföringsadress på grund av att väninnan motsatte sig det. Hon skrev sig hos sin bror i Bjuv.

De tidrapporter som finns där det är angivet att hon arbetat för Sami Shinonou är felaktiga. Det är inte hon som skrivit under de tidrapporterna. Hon vet inte vem som skrivit under tidrapporterna.

Hon träffade inte sin syster Rim när hon bodde i Umeå. Hon vet inte om Rim har arbetat för Sami Shinonou under lördagar och söndagar.

Hon hade inte sitt bankkort med sig när hon arbetade i Umeå. Hon lämnade bankkortet hos sin lillasyster Nancy. Pengarna som togs ut kontant kom till henne och hon spenderade dem. Hennes syster tog ut pengarna kontant och skickade dem med en person, en vän som heter Mohammed Abdulla, som arbetade med transport och som gav henne pengarna. Ibland åkte hon ner till Skåne och hälsade på. Ibland åkte hon med vännen som transporterade pengarna. Bilfärden tog ca 12–13 timmar. Hon vet inte var Mohammed Abdulla bor. Hon har haft hans telefonnummer men det fanns i telefonen som hon tappat bort. Hon kan därför inte få tag på honom nu. Det var känsligt för hennes syster att be henne om pengar när hon behövde och därför fick systemen ha bankkortet för att det var pinsamt för systemen att be henne om pengar. Det var inget problem för henne att låta systemen ha kortet. Hon hade själv inget bankkort än

ett norskt bankkort. Hon använde inte det norska bankkortet under tiden hon arbetade i Umeå eftersom det inte var några pengar på det kortet. Hon hade oregelbundna arbetstider i Umeå. Det kunde skilja sig åt hur mycket hon arbetade varje vecka. Hon skrev inte tidsrapporter på sitt arbete.

Det är riktigt att hon togs för en fortkörning i Skåne den 19 november 2018. Det var en morgon när hon skulle skjutsa sin lillasyster till tågstationen. Hon hade själv en tid för ultraljudsundersökning då. Det är vad hon minns. Hon hade tagit ledigt från arbetet för att kunna gå till mödravården. Hon gjorde sina besök hos mödravården i Skåne eftersom hon skulle flytta tillbaka dit när barnet var fött. Hon fick barn den 13 mars 2019. Hon vet inte hur ofta hon var på kontroller. Hon gick inte på alla kontroller.

Sali Nal Salman har vid ett tillfälle kollat på hennes bankkonto. Sali Nal Salman tog inte ut några pengar då. Hon känner inte till Aidin Alizadeh.

Hon vet inte varför hon den 26 juni 2019 fick hon in en betalning från Shwan Muhammed. Hon minns inte vad som hände med de pengarna. Hon fick mycket ersättningar utbetalda från Försäkringskassan så hon kommer inte ihåg riktigt hur det var.

Aidin Alizadeh

Han är VD och ställföreträdare för Aidal Care. Aidal Care startades 1992 och verksamheten var då tolköversättning. Från 2001 var företaget ett bemanningsföretag inom vård och omsorg. 2004 började bolaget med bl.a. personlig assistans. 2010 började bolaget med hemtjänstverksamhet och bolaget har avtal med flera kommuner. Omsättningen var 39 miljoner förra året och detta år något mindre. Flest uppdrag har bolaget i Mölndalsregionen. Bolaget har inget avtal med Umeå kommun rörande hemtjänst. Hemtjänstverksamheten är mycket större än verksamheten med personlig assistans. Ibland kallas bolaget Aida vårdservice men Aidal Care är det registrerade bolagsnamnet.

2018 började bolaget med verksamhet i Umeå. Han blev kontaktad av en han kände sedan tidigare, Massoud, som nämnde att det fanns flera brukare i Umeå som ville byta bolag. Han blev intresserad eftersom han ville utöka verksamheten. Han fick kontakt med Sali Nal Salman genom Massoud. Han träffade Sali Nal Salman i Umeå första gången i början av 2018. Sali Nal Salman var kontaktperson för fyra eller fem brukare. Sami Shinonou var en av dem. Sami Shinonou var i Bjuv på släktbesök när han skrev under avtalet med Aidal Care. Han har träffat Sali Nal Salman några gånger. Sali Nal Salman började arbeta för Aidal Care när bolaget skrev avtal med brukarna. Han skrev anställningsavtal med Sali Nal Salman. Anledningen till att Sali Nal Salman anställdes var att bolaget behövde någon som samordnade mellan brukarna och bolaget på grund av det geografiska avståndet. De behövde någon som administrerade verksamheten i Umeå och den rollen fick Sali Nal Salman. Sali Nal Salman skulle ha kontakt med assistenter, brukare och bolaget. Sali Nal Salman ansvarade för brukare i Umeå och sedan några i Stockholm och Småland. Sali Nal Salman samordnade nio brukare totalt.

Det är ofta anhöriga som arbetar som personliga assistenter och anhöriga som hjälper brukaren under utredningstiden. Anhöriga anställs då som personliga assistenter av bolaget.

Att Mayar Ahmed, Firas Shinonou och Rim Shinonou skulle arbeta var det brukaren som bestämde. Lön har betalats enligt de tidrapporter bolaget fått. Han har ingen aning om Mayar Ahmed arbetat någon annanstans. Samordnaren, i det här fallet Sali Nal Salman, har skickat tidrapporterna till bolaget månadsvis. Han brukar titta i tidrapporterna innan de skickas in till kommunen som underlag för fakturering. Han kontrollerade antal timmar och att tidrapporterna var undertecknade. Det har inte, vad han kan minnas, varit några avvikelser på tidrapporter och schema för Sami Shinonou.

Från 2021 gick bolaget över till ett elektroniskt system, Fast Tid. Personalen fick användarnamn och lösenord för att se sina scheman och i slutet av månaden godkänna sina tider. När personalen godkänt sina tider är det han som godkänt och skickat till kommunen. Lönebesked skickades ut till alla anställda via Kivra och Visma. Han har aldrig skickat lönebesked som vanligt brev.

Han har aldrig träffat Sami Shinonou. Han har fått veta att Massoud, bolagets konsult, varit i kontakt med Sami Shinonou. Han har inte haft någon aning om att pengar betalats ut och förts tillbaka på sätt som skett. Det var chockerande för honom.

Han har haft många telefonsamtal med Sali Nal Salman, flera gånger i veckan. Han har även haft kontakt med Sali Nal Salman via mail, sms och WhatsApp.

När Firas Shinonou försvann angav bolaget att Sali Nal Salman arbetade en månad som assistent. Det var i samråd med Sali Nal Salman att hennes namn skrevs men det var Firas Shinonou som hade gjort jobbet. Han har inte varit i kontakt med Firas Shinonou men det har Massoud varit.

När de anhöriga ville sluta som assistenter ordnade Sali Nal Salman ny personal. Bolaget skrev anställningsavtal med dem. Sali Nal Salman ansvarade för rekryteringen av Lamyaa. I Göteborg är det han som håller anställningsintervjuer. Han hade ingen kontakt med Lamyaa och Um utan det var bara Sali Nal Salman som hade kontakt med dem. Sali Nal Salman var som samordnare personalansvarig för assistenter och höll t.ex. lönesamtal. Allt har fungerat bra med Sali Nal Salman. Han har haft bra och regelbunden kontakt med Sali Nal Salman och det är aldrig någon som klagat. Sali Nal Salman har varit bolagets representant och samordnare i Umeå. Han har inte haft anledning att ifrågasätta henne. Han uppfattade att allt var frid och fröjd.

Genomförandeplaner ska upprättas för brukare. Genomförandeplanen ska beskriva vad som ska göras med brukaren vid olika tidpunkter på dagen. En sådan ska upprättas en gång per år. Genomförandeplan är inte gjord gällande Sami Shinonou. Det var en miss.

Under 2020 fick han samtal från Umeå kommun gällande att Ums och Lamyas adresser inte stämde. Han kontaktade Sali Nal Salman rörande deras adresser och fick av henne veta att de var inneboende i Umeå. I våras pratade han med Ann-Marie på Umeå kommun som tyckte det var konstigt att timmarna var förlagda mellan 10-16.50.

Han själv hade inte reagerat på tiderna eftersom anhöriga brukar hjälpa till övrig tid. Han visste inte var Sami Shinonous familj fanns. Första varningssamtalet rörande Sami Shinonou kom i våras då han fick veta att det kommit en anonym anmälan om att Sami Shinonou inte befann sig i Umeå.

Sali Nal Salman skickade ett meddelande till honom via WhatsApp i maj 2020 om att Sami Shinonou var förbannad för att assistenternas löner blev mindre. Hans uppfattning var att det var anhöriga till Sami Shinonou som var missnöjda. Det händer ofta att anhöriga assistenter klagar till sina brukare att de får för lite lön. Han kontrollerade inte om de som arbetade hos Sami Shinonou var anhöriga till honom. Bolagets vinst vid fakturering brukar vara 10 %.

Han håller inte med Sali Nal Salman att alla inom assistansbranschen fuskar. Det finns tyvärr folk som fuskar. Han tycker att det är bedrövligt att läkare och handläggare gjort felbedömningar.

Han har delegerat arbetsuppgifter. Massoud var i kontakt med Sami Shinonou gällande utökning av assistans. Bolaget har en rutin för uppföljning och kontroll. I Umeå har de haft en anställd, Sali Nal Salman, som skulle sköta rutinerna och uppföljningarna. Han har haft kontakt med Sali Nal Salman i syfte att utöva kontroll över verksamheten i Umeå.

Aidal Care har ingen medicinsk kunskap att bedöma om en brukare har det behovet som läkare eller utredare hos kommunen kommit fram till. De är dock tvungna att rapportera om de märker att en brukare blivit förbättrad eller om behovet inte finns längre.

Aidal Care har tillstånd från IVO för bl.a. personlig assistans. IVO utövar tillsyn av bolaget. IVO hade kontroll av bolaget omkring 2015-2016 och den var utan anmärkningar. Han tror att bolagets tillstånd kommer att återkallas från IVO med anledning av detta mål. Företagsbot och återkallelse av tillstånd skulle bli ett dubbelt straff.

Om man arbetar som personlig assistent får man lön från Aidal Care månaden efter medan kommunen betalar fakturan ca två månader efter assistentens arbete. Bolaget har inte separata konton för brukarna. Kommunen har inte framställt något krav mot bolaget ännu. Han vet inte i dagsläget om bolaget kommer begära omprövning hos Skatteverket för t.ex. arbetsgivaravgifter.

Salar Haghoo

Av de inblandade i målet känner han bara till Sali Nal Salman. Sali Nal Salman är väninna till hans syster. Han tror att han i januari 2021 pratade med Sali Nal Salman som skulle fixa ett arbete åt honom. Sali Nal Salman hittade inget arbete till honom. I slutet av mars 2021 tog Sali Nal Salman kontakt med honom och sa att han hade arbetat i två veckor. De kommunicerade via sms tror han. Han hade inte arbetat något. Han vet inte hur han tänkte just då. Han antog att det var därför han fick lön. Sali Nal Salman kommunicerade att lönen skulle skickas tillbaka. Sali Nal Salman lämnade ett kontonummer dit han skulle skicka pengarna. Han överförde pengarna. Han har signerat en elektronisk tidrapport. Sali Nal Salman hjälpte honom och visade hur han skulle göra. Det är riktigt såsom han uppgett i polisförhör att Sali Nal Salman sa till honom att han inte skulle ha pengarna eftersom han inte jobbat. Han har aldrig träffat Sami Shinonou.

Mohammed Hasan

Han har varit inneboende på Krukgränd 16. Han tror att han har bott på den adressen i två års tid. Han har hyrt ett rum i bostaden. Det är fler som bott i bostaden. När han nyligen flyttat in var det två till som bodde där, men de är inte kvar i Sverige. Han hyrde rummet via Dolovan. Sami Shinonou är ägare till huset där han bodde och det var via Dolovan han lärde känna Sami Shinonou. Sami Shinonou var på Krukgränd 16 i perioder. Han har inte lagt sig i Sami Shinonous privatliv. När Sami Shinonou varit i lägenheten har han bara hälsat på honom och inte mer än så. Han har inte lagt märke till om det var något fel på Sami Shinonou. Han har i polisförhör uppgett att Sami Shinonou satt i en stol men han har inte använt ordet handikappad. Han har under tiden han bodde på Krukgränd 16 träffat Sami Shinonou sammanlagt vid kanske fem

tillfällen. Vid de tillfällena har Sami Shinonou varit på Krukgränd mellan en och tre månader. Ibland har det kommit post till Sami Shinonou. Han har vidarebefordrat posten till Sami Shinonou. Han brukade fota posten och skicka via WhatsApp. Han sparade originalbrev. Han har aldrig sett att det funnits tidrapporter i brevlådan. Han kollade inte noga på posten som kom. Han kan inte svenska.

Kent Svensson

Han bor på Söderåsvägen i Bjuv med baksida som vetter in mot Sami Shinonous tomt. Han har inte pratat med Sami Shinonou men sett honom i trädgården. Han har sett Sami Shinonou gå i trädgården. Det är ett antal år sedan han såg Sami Shinonou första gången. Hans uppfattning var att Sami Shinonou bodde där. Han har sett Sami Shinonou gå och plocka på tomten. Han har inte uppfattat Sami Shinonou som rörelsehindrad.

Fredrik Pålsson

Han bor på en angränsande gata till Ängsvägen i Bjuv. Han har bott i sitt hus sedan 1993. Huset såldes till en yngre man som renoverade och efter det köpte nuvarande grannar huset. Han känner igen Sami Shinonou. Sami Shinonou har bott i huset bredvid honom i ca 3-4 år. I huset bor Sami Shinonou och hans fru samt barn i olika åldrar. Han har sett Sami Shinonou göra trädgårdsarbete och sköta sin trädgård med gräsytor och dylikt. Trädgården är i fint skick. Han har inte pratat med Sami Shinonou om annat än t.ex. klippning av häcken. Två gånger har han bett familjen sänka ljudet i trädgården när det spelats högt, då har han pratat med döttrarna. Han har inte uppfattat Sami Shinonou som rörelsehindrad. Han har tänkt att Sami Shinonou är arbetssökande. Han har aldrig sett Sami Shinonou i rullstol. Det har stått en försäljningsvagn på tomten.

Anna-Lena Johagen

Hon arbetar som LSS-handläggare vid Umeå kommun. Hon arbetar med bl.a. uppföljningar på beviljade insatser enligt LSS. Hon har tidigare arbetat på Försäkringskassan med personlig assistans. Hon har inte fattat beslut om att bevilja Sami Shinonou personlig assistans. Hon träffade Sami Shinonou första gången juni

2020 för uppföljning av hans beslut. Hon inledde uppföljningen genom att gå igenom handlingarna. Hon tittade bl.a. på tidrapporter för att se hur man valt att nyttja sitt beslut. Hon reagerade på att assistansen var förlagd mellan kl. 10-16 medan hjälpbehovet enligt uppgifter förelåg hela dygnet. Kommunen får inte, till skillnad från Försäkringskassan, göra oanmälda kontroller. Hon tog kontakt med Aidal Care för att boka in tid för kontrollen. Hon tror att hon pratade med Aidin Alizadeh för att boka besöket. Besöket hos Sami Shinonou var den 17 juni 2020. Det var hon och en kollega som besökte Sami Shinonou. Med på besöket var Sami Shinonou och Sali Nal Salman. Besöket skedde i Sami Shinonous lägenhet på Krukgränd 16 i Umeå. Hon gick igenom det gamla beslutet och frågade upp hur det såg ut. Vid det tillfället så upplevde hon att Sami Shinonou var väldigt smärtpåverkad och han pratade väldigt lite. Det var mest Sali Nal Salman som pratade. Sami Shinonou satt blixstill i rullstol. Sami Shinonou sa något enstaka ord. Sali Nal Salman tolkade. Besöket varade 1,5 timme. Sami Shinonou sa att han fått ett ökat hjälpbehov så hon informerade om möjligheterna att söka utökad personlig assistans och att han var tvungen att göra det innan han fyllde 65 år. Efter 65 års ålder är det inte möjligt att ansöka om utökning. Hon uppfattade att Sami Shinonou via Sali Nal Salman framförde önskemålet om utökad tid. Man kan ansöka muntligen om utökad assistans. Hon förde in i journalanteckning att Sami Shinonou framfört önskemål om assistans mellan kl. 7-23. Det kom sedan in en ansökan och behovsbeskrivning. Kommunen begärde även ett kompletterande ADL-intyg samt läkarintyg. Sami Shinonou fick avslag för utökad assistans på grund av att det i läkarintyget framkom att det fanns en rehabiliteringsmöjlighet.

Det var kommunen, hemsjukvården, som gjorde ADL-utredning för Sami Shinonou. I en ADL-utredning ska bl.a. hjälpbehov beskrivas. ADL-utredningen sker genom observationer.

Under 2021 var hon återigen i kontakt med Sami Shinonou. Uppföljningar av assistanser ska enligt nämndbeslut göras varje år. I april 2021 fick hon från Försäkringskassan att det kommit in en anonym anmälan om att Sami Shinonou inte vistades i sin lägenhet på Krukgränd. I juni 2021 gjorde kommunen därför ett nytt hembesök för uppföljningssamtal. Hon tog kontakt med assistansbolaget och erbjöd

en tid för hembesök men fick veta att Sami Shinonous dotter var på besök. Nästa förslag avbokades för att Sami Shinonou skulle åka ner till sin dotter som skulle ta studenten. Besöket blev sedan av i lägenheten på Krukgränd. Närvarande gjorde Sali Nal Salman och hon lämnade en fullmakt för att föra Sami Shinonous talan. De hade tolk med via telefon. Hon upplevde Sami Shinonou mer närvarande än vid besöket året innan. Sami Shinonou pratade och svarade på frågor men satt fortfarande i rullstol. Det framfördes att hans behov ökat. Hon informerade Sami Shinonou att han fick söka genom socialtjänsten eftersom han fyllt 65 år. Under samtalet framfördes att Sali Nal Salman och Sami Shinonous dotter Rim som var med som personlig assistent ansåg att tolken tolkade fel. Hon uppfattade att Sami Shinonou förstod en del svenska eftersom han svarade ja och nickade innan tolken hunnit tolka. Hon kände vid besöket att det inte var något som inte stämde men hon kunde inte sätta fingret på vad det var. Hon tog upp att det kommit en anonym anmälan om att Sami Shinonou inte bodde i lägenheten men det förnekade han.

Hon upplevde Sami Shinonou som smärt- eller drogpåverkad vid besöket i juni 2020. Hon såg på Sami Shinonous medicinlista att han åt mycket smärtstillande mediciner.

Ellen Ringqvist

Hon arbetar som LSS-handläggare på Umeå kommun. Hon fattar beslut i frågor om personlig assistans. Hon var handläggare i Sami Shinonous ansökan om personlig assistans från 2017. Det föreligger ett delat ansvar för personlig assistans mellan kommun och Försäkringskassan. Man tittar först på hur stort det grundläggande behovet är med en uppskattning av behovet per vecka. Om det grundläggande behovet uppgår till mellan 7-20 timmar är det kommunen som står för den personliga assistansen. Hon anmälde till Försäkringskassan eftersom hon ansåg att grundbehovet översteg 20 timmar men Försäkringskassan delade inte hennes bedömning utan det blev kommunens ansvar eftersom Försäkringskassan ansåg att antal timmar uppgick till ca nio.

Hon har träffat Sami Shinonou i samband med hembesök innan han fick beslut 2017. Vid detta hembesök var hon, Firas Shinonou och Sami Shinonou närvarande. Sami

Shinonou var väldigt trött och ville inte prata. Sami Shinonou låg i en säng. Det var Firas Shinonou som pratade.

Efter beslut om personlig assistans ska kommunen följa upp beslutet och se att hjälpbehovet kvarstår samt att assistansen har en god kvalité.

Hon har haft lite mailkontakt med Sali Nal Salman. Om hon i polisförhör uppgett att Sali Nal Salman gjorde Sami Shinonous ansökningar om personlig assistans 2015-2016 är det riktigt eftersom hon under polisförhöret hade tillgång till journalanteckningarna.

Hon vet inte om Sami Shinonous vårdbehov varierat annat än att hon av läkarintyg till ansökan 2017 sett att läkaren bedömt att det skett en försämring. Läkare gjorde dock bedömningen att det var frågan om en bestående och varaktig nedsättning annars hade assistans inte beviljats. Att hon i polisförhör uppgett att Sami Shinonous vårdbehov varierade innebär inte att kommunen varit medveten om att Sami Shinonou kunde gå en dag men inte en annan. Det har mer handlat om dagsformen och att Sami Shinonou vissa dagar varit piggare och mer närvarande.

Kommunen har inte bedömt att den borde träffat Sami Shinonou utan företrädare eftersom det fanns fullmakt för annan att föra hans talan.

DOMSKÄL

Åtalspunkt 1 Grovt bidragsbrott alternativt grovt bedrägeri medelst osant intygande och urkundsförfalskning (Sali Nal Salman och Sami Shinonou)

Rättslig reglering avseende bidragsbrott

Reglerna om bidragsbrott finns i bidragsbrottslagen (2007:612). Lagen är enligt 1 § tillämplig på sådana bidrag, ersättningar, pensioner och lån för personligt ändamål som enligt lag eller förordning beslutas av bl.a. en kommun. Per den 1 januari 2020 skedde det en lagändring i bidragsbrottslagen som i huvudsak innebar att man skilde mellan ersättningar som betalades ut till en enskild person (ekonomisk förmån) och

ersättningar som avser en enskild person, men betalas ut till eller tillgodoräknas någon annan än den enskilde (ekonomiskt stöd). Enligt 2 § ska den dömas för bidragsbrott som uppsåtligen lämnar oriktiga uppgifter eller inte anmäler ändrade förhållanden som han eller hon är skyldig att anmäla enligt lag eller förordning, och på så sätt orsakar fara för att en ekonomisk förmån eller ett ekonomiskt stöd felaktigt betalas ut eller tillgodoräknas med ett för högt belopp.

En fråga är om det kan dömas för bidragsbrott avseende assistansersättning som innan den 1 januari 2020 betalades ut till en assistansanordnare. I förarbetena till ändringarna som trädde i kraft den 1 januari 2020 anges att det har funnits oklarheter kring om lagen omfattade ekonomiskt bistånd som betalas ut till någon annan än den enskilde. Man pekade särskilt på att det fanns en osäkerhet när det handlade om ersättning för personlig assistens som betalas ut direkt till en assistansanordnare (se prop. 2018/19:132 s. 16-17). Det här fallet gäller just assistansersättning som efter anvisning har betalats ut till en assistansanordnare. Tingsrätten gör dock bedömningen att sådan assistansersättning som betalas direkt till assistansanordnaren utgör en sådan ekonomisk förmån som omfattades även av tidigare lydelse av bidragsbrottslagen och av straffansvaret i 2 § (se t.ex. Hovrätten över Skåne och Blekinges dom den 21 december 2018 i mål B 2462-18). I den mån det är aktuellt att fälla de tilltalade till ansvar anser tingsrätten alltså att brotten bör rubriceras som bidragsbrott.

Förutsättningarna för bidragsbrott är att personen har lämnat oriktiga uppgifter eller inte anmält ändrade förhållanden som han eller hon är skyldig att anmäla enligt lag eller förordning, och att personen på så sätt har orsakat en fara för att en ekonomisk förmån felaktigt betalas ut eller betalas ut med ett för högt belopp. Med oriktiga uppgifter avses både osanna och ofullständiga uppgifter. Det spelar ingen roll hur uppgifterna har lämnats, även lämnande av muntliga uppgifter omfattas. Det krävs inte heller att uppgiften lämnas till beslutande myndighet, i det här fallet kommunen, utan uppgiften kan lämnas även till annan. Det avgörande är om uppgiftslämnandet leder till fara för oriktig utbetalning av ekonomiskt bistånd. Inte bara förmånstagaren utan även annan som lämnar oriktiga uppgifter som underlag för beslut om ekonomiska förmåner kan göra sig skyldig till bidragsbrott. Det krävs att faran är konkret, och med

det avses i detta sammanhang att den oriktiga uppgiften sannolikt inte skulle upptäckas vid den normala rutinmässiga kontroll som kommunen utför (se prop. 2006/07:80 s. 96).

Vid bedömningen om ett bidragsbrott är grovt ska det särskilt beaktas om brottet har rört betydande belopp, om den som begått brottet har använt falska handlingar eller om gärningen ingått i en brottslighet som utövats systematiskt eller i större omfattning.

Har Sami Shinonou behov av assistans?

Åklagaren har påstått att det har lämnats helt falska eller överdrivna uppgifter om Sami Shinonous hälsotillstånd och behov av assistans. Enligt gärningsbeskrivningen lämnades de oriktiga uppgifterna under åren 2017-2021.

Frågan blir därför om Sami Shinonou haft behov av assistans under den tid som åtalet avser. Sami Shinonou ansökte om personlig assistans redan under 2015. Samma månad som ADL-intyg utfärdades 2015 har det genom av åklagaren återopade fotografier framgått att Sami Shinonou närvarade på ett bröllop utan vare sig rullstol, kryckor eller hjälp vid förflyttning såsom i det nämnda intyget angetts att han hade behov av. Detta tyder på att oriktiga uppgifter lämnats redan vid denna ansökan, en ansökan som Sali Nal Salman enligt kommunen gjorde såsom ombud för Sami Shinonou, men det har ingen direkt relevans för uppgifter lämnade från 2017 och framåt. De uppgifter som lämnats i samband med ansökan 2017 och under den därpå följande processen har dock betydelse för påståendet om felaktigt uppgiftslämnande. Så även de uppgifter som har lämnats till läkare och arbetsterapeuter från 2017 och framåt med vetskap i förhållande till att de skulle läggas till grund för utbetalningar om assistansersättning.

Enligt tingsrättens mening är det ställt utom rimligt tvivel att det i ansökan om assistansersättning 2017 och den därpå följande processen har lämnats oriktiga uppgifter om Sami Shinonous hälsotillstånd och behov av assistans. De oriktiga uppgifterna har lämnats till kommunen och andra och har legat till grund för kommunens utbetalningar av assistansersättningar under hela den tid som åtalet omfattar. Det är också ställt utom rimligt tvivel att Sami Shinonous hälsotillstånd och

behov av assistans inte någon gång mellan 2017 och september 2021 varit sådant att han har haft rätt till assistansersättning. Vid kännedom om de rätta förhållandena när det gäller hälsotillståndet och behovet av assistans hade kommunen alltså enligt tingsrätten inte betalat ut någon assistansersättning alls.

Tingsrätten vill i denna del peka på de uppgifter som framgår av ADL-intyg och läkarintyg från 2016-2017 och 2020 och som i det närmaste ger en bild av en person som är helt hjälplös utan stöd och hjälp från assistenter och som inte ens kan trycka på knappar på telefon och larm eller vända sig i sängen själv. Skillnaden mellan de förmågor som beskrivs i intyg och den förmåga Sami Shinonou uppvisat på polisens spaningsfilmer, som grannar vittnat om samt som tingsrätten själv kunnat iaktta vid huvudförhandlingen är högst påtaglig. Att Sami Shinonou under den period som omfattas av åtalet visst kunnat trycka på knappar får vidare stöd av de WhatsApp-konversationer som åberopats i målet. Det är vidare utrett att Sami Shinonou under andra halvåret 2019 körde bil vid upprepade tillfällen samt att han under hösten 2021 inte hade behov av några hjälpmedel för att kunna gå.

Tingsrätten ifrågasätter inte att Sami Shinonou har ryggbesvär, KOL eller diabetes men att hans besvär, som bedömts som varaktiga, kunnat förbättras i sådan grad av att han, såsom han själv uppgett, skulle ha fått vård på arabiskt vis med arabiska mediciner är inte sannolikt. Av läkarintyg i målet har framgått att Sami Shinonous tillstånd snarare kan förväntas försämrats.

Tingsrätten finner sammanfattningsvis att Sami Shinonous behov av assistans inte varit sådant att han har haft rätt till assistansersättning.

Har oriktiga uppgifter lämnats till kommunen?

Sami Shinonou har själv vidgått att ingen av de i målet namngivna assistenterna, förutom hans dotter Rim, utfört arbete åt honom. Beträffande Rims arbete har han uppgett att hon endast arbetade på lördagar och söndagar under en period i Bjuv.

Honar Abdulla, Shwan Muhammed, Salar Haghoo och Mayar Ahmed har när de hörts i målet bekräftat att de inte utfört något arbete åt Sami Shinonou. Det framgår också tydligt av den skriftliga bevisningen som åklagaren åberopat att Lamyaa Hendi Akesh och Um Albaneen Jumaili inte ens befunnit sig i landet när de enligt tidrapporter ska ha utfört arbete åt Sami Shinonou. Rim Shinonou och Firas Shinonou har inte hörts i målet. Av kontoanalys för Firas Shinonou, som enligt tidrapporter ska ha arbetat som personlig assistent för Sami Shinonou under januari till juli 2018, framgår att det inte har hittats några kortköp i Umeå utan alla kortköp och betalningar har gjorts i och rört Skåne, förutom en betalning till Bostaden Umeå. Under denna period var Firas Shinonou folkbokförd i Bjuv. Även Rim Shinonu var folkbokförd i Bjuv under den period hon enligt tidrapporter ska ha arbetat som personlig assistent för Sami Shinonou, förutom under en period 2021 då hon var folkbokförd i Umeå och Holmsund. Av kontoanalys för Rim Shinonou framgår att det inte har hittats några kortköp i Umeå överhuvudtaget. Även om det skulle vara så att Rim Shinonou under en period, på sätt som Sami Shinonou berättat, varit på samma plats som honom och även gett honom viss hjälp under veckosluten så kan tingsrätten konstatera att detta i sig inte innebär att tidredovisningarna är korrekta, då Sami Shinonous påstådda hjälpbehov omfattade 47,8 timmar per vecka. Såväl Sali Nal Salman som Aidian Alizadeh har uppgett att Sali Nal Salman inte utförde något assistansarbete för Sami Shinonou under augusti 2018, då hon enligt tidrapport ska ha arbetat som personlig assistent för honom.

Sammantaget finner tingsrätten det styrkt att samtliga tidrapporter innehållit oriktiga uppgifter eftersom inte någon av den i tidrapporterna namngivna personerna har utfört arbete i den utsträckning som redovisats i rapporterna. Oriktiga uppgifter har även lämnats i assistansräkningar samt därutöver om Sami Shinonous hälsa och hjälpbehov vid de omprövningar, kontrollbesök och den ansökan om utökad assistans som gavs in under 2020.

Sami Shinonou har han under hela den tid som åtalet avser varit folkbokförd på Krukgränd 16 i Umeå, det är bara alldeles nyligen hans folkbokföringsadress ändrats till Ängsvägen 3 i Bjuv. Av vittnesmålen med Mohammed Hasan, Kent Svensson och

Fredrik Pålsson samt vad som framgått av sammanställningar av kortköp/uttag/BankID-uppkopplingar samt kontoanalyser för Sami Shinonou är det styrkt att Sami Shinonou inte varit faktiskt bosatt i Umeå kommun under den tid som åtalet avser, även om han emellanåt vistats i Umeå kommun i samband med utredningar om hans behov av assistans. Oriktiga uppgifter har således även lämnats till kommunen rörande att Sami Shinonou var bosatt i kommunen.

Har fara för felaktiga utbetalningar förelegat?

Tingsrätten har ovan funnit att någon assistans inte har utförts för Sami Shinonou. Det är uppenbart att syftet med inlämnandet av de oriktiga uppgifterna, samt uppgifterna om Sami Shinonous assistansbehov och boendeort har syftat till att förmå kommunen att betala ut assistansersättning på felaktiga grunder. Vidare är det uppenbart att kommunen, vid kännedom om de rätta förhållandena, inte skulle ha betalat ut assistansersättningarna. De oriktiga uppgifterna har medfört konkret fara för att assistansersättning felaktigt betalats ut. I samtliga fall, utom för den sista månaden i gärningspåståendet, har också assistansersättning betalats ut varvid skada uppkommit för kommunen.

Sali Nal Salmans och Sami Shinonous ansvar

Åklagaren har påstått att Sami Shinonou och Sali Nal Salman tillsammans och i samförstånd med varandra och med andra personer lämnat oriktiga uppgifter till kommunen. Åklagaren har inte närmare preciserat vilka de andra personerna är.

Om två eller flera personer har agerat tillsammans och i samförstånd vid förövandet av ett brott, har det inte nödvändigtvis någon avgörande betydelse vilka uppgifter var och en har haft att utföra vid brottet. Samtliga kan vara att bedöma som gärningsmän antingen därför att de uppfyller de krav som följer direkt av den aktuella brottsbeskrivningen eller därför att de annars anses som gärningsmän (jfr 23 kap. 4 § andra stycket brottsbalken).

Högsta domstolen har uttalat att det även i fall där det inte går att i detalj utröna vad olika medverkande personer har gjort kan det vara möjligt att dra slutsatsen att de

utfört en brottslig gärning tillsammans och i samförstånd. En utgångspunkt är dock att det finns sådan bevisning på individnivå att man beträffande var och en av de inblandade kan konstatera att de medverkat i brottets utförande på ett sådant sätt att de är att betrakta som medgärningsmän (jfr rättsfallen NJA 2002 s. 489 och NJA 2006 s. 535). Om det är bevisat att en person har agerat tillsammans och i samförstånd med övriga tilltalade är det möjligt att betrakta den personen som gärningsman, även om denne inte har deltagit i de gärningar som mer direkt knyter an till brottsbeskrivningen. Det krävs dock personen ska ha spelat en så aktiv roll vid genomförandet av brottet att det är naturligt att betrakta denne som gärningsman. Medgärningsmannaskapet utesluter inte av att vissa gärningsmän intagit en mera central roll och varit aktivare än andra.

Den ansökan om personlig assistans som gavs in 2015 omfattas inte av åtalet med får dock betydelse i sådan mån att det av denna framgår att det var Sali Nal Salman såsom ombud för Sami Shinonou som i februari 2015 ansökte om personlig assistans för hans räkning. Sali Nal Salman arbetade vid den tidpunkten på Civil Care som utförde hemtjänst åt Sami Shinonou. Sali Nal Salman borde utifrån att hon redan 2015 arbetade med Sami Shinonou dels med hemtjänst, dels med ansökan om personlig assistans ha haft god kännedom om Sami Shinonou, hans hälsotillstånd och hans behov av hjälp för sina grundläggande behov. Även om det av handlingar inte framgår att Sali Nal Salman var Sami Shinonou behjälplig vid hans förnyade ansökan om assistans 2017 framgår det att hon i slutet av 2017 kontaktade kommunen och uppgav att hon var regionchef för AEM assistansbolag som Sami Shinonou valt som anordnare och att hon snart därpå gav in avtal och fullmakt mellan Sami Shinonou och detta bolag. I februari 2018 fick kommunen in en anmälan om val av anordnare och avtal samt fullmakt mellan Sami Shinonou och Aida Assistans, ett byte som ställföreträdaren Aidin Alizadeh uppgav gälla från december 2017. Av Sali Nal Salmans och Aidin Alizadehs uppgifter framgår att Sali Nal Salman anställdes i Aida Care från 2018. Sali Nal Salman har således varit involverad med Sami Shinonou, hans hjälpbehov och personliga assistans under hela den tid som åtalet avser. Tingsrätten har i denna dom funnit det styrkt utom rimligt tvivel att Sami Shinonous behov av assistans inte varit sådant att han har haft rätt till assistansersättning. Det har inte

framkommit att Sali Nal Salman närvarade vid läkarbesök och utredningar under ansökningsprocessen 2017. Även om Sali Nal Salman genom sitt arbete bör ha haft god kännedom om Sami Shinonou och därmed också att han inte hade ett sådant behov av assistans som han fick beviljat kan tingsrätten inte bortse ifrån att såväl läkare som arbetsterapeuter vid undersökningar av Sami Shinonou under 2016-2017 gjorde bedömningar att Sami Shinonou hade stort behov av hjälp med sina grundläggande behov och var rullstolsburen. Utifrån detta kan det inte uteslutas att även Sali Nal Salman, såsom hon själv uppgett, inledningsvis var av den uppfattningen. Sali Nal Salman undertecknade såsom anordnare tidrapporter för assistenterna ända från februari 2018 men det kan inte uteslutas att Sali Nal Salman utgått från att de anhöriga som då var anställda, arbetade i den utsträckning som angavs i tidrapporterna. Det kan inte heller utifrån assistenternas underskrifter under den första delen av 2018 anses visat att det var Sali Nal Salman som signerade i assistenternas namn, även om vissa av assistenternas underskrifter bär likheter med Sali Nal Salmas namnteckning. Sali Nal Salman ska således frikännas från bidragsbrott under perioden 1 januari 2018 till den 12 september 2018 (det senare avser utbetalningsdatum för assistans utförd under juli månad 2018).

Tingsrätten är dock av den uppfattningen, utifrån de uppgifter Sali Nal Salman själv lämnat om när hon kom till insikt och till att hon i augusti 2018 själv undertecknade en tidrapport om att hon arbetat som personlig assistent åt Sami Shinonou samma månad trots att hon inte gjort det, att Sali Nal Salman från och med augusti 2018 förstod att Sami Shinonou behov av assistans inte var sådant att han hade rätt till assistansersättning. Sali Nal Salman har själv uppgett att lönen hon uppbar för augusti 2018 fördes över till Sami Shinonou. Vidare har det av bl.a. kontoanalyser, kontoutdrag, meddelanden mellan Sali Nal Salman och Sami Shinonou, Mohammed Ghaidan samt Honar Abdualla, det faktum att Lamyaa Hendi Akesh och Um Albaneen Jumaili folkbokfördes hos Sali Nal Salmans f.d. man utan att bo där, tydligt framgått att Sali Nal Salman varit involverad i brottsupplägget med fiktiva assistenter och att lönerna har förts tillbaka till Sami Shinonou, henne själv samt andra personer samt att hon känt till att Sami Shinonou inte var bosatt på folkbokföringsadressen. Uppgiften från Sali Nal Salman om att Mohammed Ghaidans överföringar till viss del skulle röra

betalning för kashmirmattor är mot bakgrund av det som framkommer i konversationen i övrigt om överföring av löner så osannolik att den kan lämnas utan avseende. Det kan b.l.a. noteras att Sali Nal Salman i konversationen frågar Mohammed Ghaidan om han vet någon som de kan registrera för arbete i Stockholm med följande förtydligande ”Lönen returneras om han vill registrera sitt namn efter ett år då får han a-kassa”. Det är Sali Nal Salman, som med några få undantag, såsom anordnare signerat tidrapporterna som getts in till kommunen, dock inte under 2021, trots att hon vetat om att något assistansarbete inte utförts och att Sami Shinonou inte bodde i Umeå. Under 2021 har Sali Nal Salman instruerat Mohammed Ghaidan att elektroniskt underteckna Lamyaa Hendi Akeshs och Um Albaneen Jumailis tidrapporter och genom vittnesmålet med Salar Haghoo är det utrett att hon även instruerat honom hur han skulle underteckna tidrapporter elektroniskt. Det har framkommit att Sali Nal Salman var närvarande vid kommunens uppföljningar under 2020 och 2021 och att hon vid dessa bekräftade och även gjorde gällande ett utökat behov av assistans för Sami Shinonou. Det är därför styrkt att Sali Nal Salman gjort sig skyldig till samtliga åtalade fall av bidragsbrott i tiden från augusti 2018. I detta sammanhang saknat det betydelse om Sali Nal Salman behållit någon del av den felaktigt utbetalda assistansersättningen.

Sali Nal Salman har hävdat att hon begått gärningarna på grund av att hon var utsatt för hot från Sami Shinonou och att Sami Shinonou ”alltid hotat henne med sin son” som hon från andra hört var kriminell. Sali Nal Salmans uppgifter i denna del är dock alltför oprecisa för att det ska finnas någon grund för att anta att liv, hälsa eller egendom skulle ha stått på spel på sådant sätt som krävs för att skapa en nödsituation. Sali Nal Salman har alltså inte fog för sin nödinvändning.

Beträffande Sami Shinonou har framgått att han i chattmeddelanden med Sali Nal Salman alltsedan juli 2019 bett henne föra över pengar till honom. Av konversationen framgår vidare att Sami Shinonou nämner antal timmar som han är beviljad för assistans samt även att han nämner hur mycket som betalas ut i löner till assistenterna samt att han är missnöjd över att löneutbetalningar minskat. Det framgår av meddelandena att Sali Nal Salman och Sami Shinonou har kommunicerat kring

kommunens hembesök under 2020 och att Sami Shinonou under augusti 2020 skrev ”brorsdotter Sali de måste veta att jag är sjuk och att jag inte kommer ihåg någonting eftersom att jag äter 12 mediciner”. I november 2020 skrev Sami Shinonou och frågade varför Mayars lön stoppats samt efter att Sali Nal Salman svarat att det var på hans uppmaning så skett skrev Sami Shinonou ”nej brorsdotter det var inte det jag menade, och för att vi ska kunna ordna a-kass åt henne måste lönen komma in”. Sami Shinonou har vidare via meddelanden kommunicerat med ett annat assistansbolag under augusti-september 2021 angående hur många timmar han har beviljad assistans per månad.

Utifrån dessa redovisade uppgifter anser tingsrätten att Sami Shinonous uppgifter om att han är ett offer som helt saknat kännedom om att han är beviljad assistans och att det är andra som i praktiken stod för uppgiftslämnandet helt kan lämnas utan avseende. Det är uppenbart att Sami Shinonou varit medveten om att löner betalas ut från assistansbolaget till assistenterna, som enligt honom själv inte arbetet för honom, och det framgår att han själv har dirigerat överföringarna. Sami Shinonou har genom åren mottagit stora summor pengar och hans uppgift om att han trott att det var frågan om bidrag kan mot bakgrund av det som framkommit av konversationerna i sin helhet lämnas utan avseende. Att Sami Shinonou skulle ha drogats av annan under läkar- och hembesök är även det en uppgift så osannolik att den kan bortses ifrån, och tingsrätten noterar i denna del att Sami Shinonou själv i ovan nämnda konversationer skrivit ”de måste veta att jag är sjuk och att jag inte kommer ihåg någonting eftersom att jag äter 12 mediciner” varför det för tingsrättens del framstår som att Sami Shinonou velat anspela på sitt medicinintag som förklaring till sitt tillstånd. Det är uppenbart att Sami Shinonou haft insikt i sitt verkliga hälsotillstånd och behov av assistans, dvs. i att det är oriktiga uppgifter som lämnats. Sami Shinonou har varit insatt i hur många timmars assistans han varit beviljad samt fullt medveten om att inget assistansarbete utfördes. Även om Sami Shinonou inte själv undertecknat tidredovisningar måste han förstått att kommunen skulle komma att faktureras för de fiktiva assisternas arbete och det framgår att han genom chattkonversation med Sali Nal Salman haft visst inflytande över vilka assistenter som skulle anställas. Det är således visat att Sami Shinonou har haft uppsåt i förhållande till alla de felaktiga uppgifter som lämnats under hela den åtalade perioden.

Från augusti 2018 är det bevisat att Sali Nal Salman och Sami Shinonou tillsammans deltagit i den gemensamma brottsplanen innefattande att behovet av och utförd assistans skulle överdrivas så att felaktig assistansersättning skulle betalas ut. De har således begått gärningarna i tid därefter tillsammans och i samförstånd med varandra.

Antal brott och rubricering

Bidragsbrott fullbordas redan genom att oriktiga uppgifter lämnas till kommunen, om uppgifterna medför risk för att utbetalningar kommer att ske med felaktiga belopp.

Faran för brottet i förevarande fall får anses uppstå vid den tidpunkt då assistansräkningen och tidrapporterna kom in till kommunen. Detta gäller även i det fall där kommunen inte betalade ut någon assistansersättning. Varje utbetalning utgör ett brott. Sali Nal Salman ska således dömas för 37 fall av bidragsbrott och Sami Shinonou för 44 fall av bidragsbrott.

Brottslighetens samlade värde uppgår för såväl Sali Nal Salman som Sami Shinonou till ett mycket högt belopp. Brottsligheten har i tid och antalet gärningar varit omfattande. Gärningarna har ingått som ett led i en planerad och organiserad brottslighet som skett systematiskt och innefattat osant intygande. Omständigheterna är sammantaget sådana att vart och ett av brotten ska ses som ett grovt bidragsbrott.

Åtalspunkt 2-3 Medhjälp till bidragsbrott alternativt medhjälp till bedrägeri eller penningtvättsbrott (Honar Abdulla och Shwan Muhammed)

Såväl Honar Abdulla som Shwan Muhammed har medgett att de låtit sig oriktigt anställas som personliga assistenter trots att de inte skulle och aldrig utförde något arbete. Det är vidare klarlagt att det till kommunen skickades in nio tidrapporter där det angavs att Honar Abdulla utfört assistansarbete åt Sami Shinonou under perioden mars 2019-december 2019 (dock inte september 2019) och att det motsvarande getts in fyra tidrapporter beträffande Shwan Muhammed för assistansarbete åt Sami Shinonou under perioden mars 2019-maj 2019 samt september 2019 vilket innebar att kommunen betalade ut assistansersättning till Aidal Care med belopp som framgår av åklagarens gärningspåståenden. Såvitt framkommit har dock varken Honar Abdulla

eller Shwan Muhammed undertecknat eller ens varit medvetna om att deras namn förekom på tidrapporter som personliga assistenter för Sami Shinonou och att dessa tidrapporter gavs in till Umeå kommun till grund för utbetalningar av assistentersättning. Sali Nal Salman har uppgett att det var hon som undertecknade tidrapporterna för Honar Abdulla och Shwan Muhammed. Shwan Muhammed har uppgett att han aldrig sett något anställningsavtal. Honar Abdulla har dock vidgått att han undertecknade ett anställningsavtal men några anställningsavtal är inte åberopade i målet varför det inte kan anses styrkt att Honar Abdulla och Shwan Muhammed var medvetna om att de var anställda som personliga assistenter för Sami Shinonou. Det saknas stöd i utredningen att Honar Abdulla och Shwan Muhammed hade insikt i den övergripande brottsplanen och det är inte visat att de hade uppsåt till att medverka till bidragsbrotten.

Åklagaren har i andra hand gjort gällande att Honar Abdulla och Shwan Muhammed ska dömas för penningtvättsbrott.

Den som (såvitt nu är aktuellt) omsätter, förvarar eller vidtar annan sådan åtgärd med egendom döms för penningtvättsbrott, om åtgärden syftar till att dölja att pengar eller annan egendom härrör från brott eller brottslig verksamhet eller till att främja möjligheterna för någon att tillgodogöra sig egendomen eller dess värde (3 § lagen om straff för penningtvättsbrott). I ”vidtar annan sådan åtgärd” får anses ligga ett krav på någon form av aktivt handlande från gärningsmannens sida. I förarbetena anges som exempel på penningtvättsåtgärder att ställa ett bankkonto till förfogande, att tillåta insättning på ett bankkonto och att göra en elektronisk överföring av en summa pengar. Att bruka egendomen, omvandla den eller pantsätta den är andra exempel på åtgärder som avses i bestämmelsen. (Se prop. 2013/14:121 s. 110.)

Det står av utredningen klart att de insättningar/utbetalningar som skett till Honar Abdullas och Shwan Muhammeds bankkonton inte har avsett lön för arbete som dessa har utfört. Såväl Honar Abduallah som Shwan Muhammed har tämligen omgående fört över de till dem insatta pengarna till Sali Nal Salman med flera.

För att en gärning ska räknas som penningtvättsbrott ska det finnas ett förbrott som gett upphov till ekonomisk vinning och det måste finnas en koppling mellan förbrottet och pengarna som ska tvättas. De närmare omständigheterna kring ett förbrott, såsom tid, plats, brottsutbyte eller förövare, måste inte bevisas utan det är tillräckligt att det bevisas att egendomen härrör från brott i en mera obestämd mening. Kravet på att verksamheten ska vara "brottslig" förutsätter inte kännedom om konkreta gärningar utan avser en viss typ av brottslighet som inte behöver vara närmare preciserad i fråga om omfattning eller detaljer. Förbrottet måste dock vara fullbordat. Det som straffas som penningtvätt är således handlingar som ligger i tiden efter det att ett annat brott har fullbordats. Att egendomen ska "härröra från" innebär att även sådant som satts i stället för det ursprungliga brottsutbytet kan vara föremål för penningtvätt. Beviskravet för egendomens koppling till brott eller brottslig verksamhet är detsamma som i brottmål i allmänhet, dvs. att det ska vara ställt bortom rimligt tvivel att denna koppling föreligger. Rekvisitet brottslig verksamhet är framför allt tillämpligt i situationer där medel från flera brottsliga gärningar som inträffat över tid blandats samman. I det läget måste inte åklagaren bevisa från vilket brott medlen härrör (se prop. 2013/14:121 s. 109).

Enligt tingsrättens mening är det visat att insättningarna på Honar Abdullas och Shwan Muhammeds bankkonton gjorts för att dölja att pengarna härrörde från brott och för att främja möjligheterna för någon att tillgodogöra sig pengarna även om pengarna som sattes in på deras konton inte i sig härrörde från just kommunens utbetalningar av assistansersättning med Honar Abdullas och Shwan Muhammeds tidrapporter som grund då dessa betalades ut i efterskott.

Om den som har tjänat pengar på en olaglig verksamhet, i syfte att dölja pengarnas ursprung, ber någon annan ta emot medlen på sitt bankkonto, gör sig alltså den som tar emot pengarna på sitt konto skyldig till penningtvättsbrott, även om han eller hon inte själv har som syfte att dölja pengarnas ursprung. Däremot måste han eller hon, för att kunna dömas till ansvar, ha uppsåt till att uppdragsgivaren har ett sådant syfte med gärningen. Hans eller hennes eget syfte kan däremot vara ett annat, t.ex. att få ersättning för sin åtgärd (se prop. 2013/14:121 s. 108 f.).

Honar Abdulla och Shwan Muhammed har båda varit medvetna om att de utbetalningar som skedde till dem inte var ersättning i form av lön eftersom de aldrig utfört arbete som personliga assistenter för bolaget Aidal Care. De har dessutom varit medvetna om att de inte skulle behålla någon del av pengarna utan föra dem vidare. Detta upplägg är sådant att det är ägnat att väcka misstankar. Tingsrätten anser att omständigheterna sammantaget är sådana att Honar Abdulla och Shwan Muhammed måste ha insett att det fanns en risk för att samtliga de insättningar/utbetalningar som skedde till deras konton härrörde från brott och att avsikten med dessa var att främja möjligheterna för någon att tillgodogöra sig pengarna. Trots detta har de inte agerat för att ta reda på om så var fallet. Honar Abdulla och Shwan Muhammed har således haft likgiltighetsuppsåt till samtliga gärningspåståenden och ska därför dömas för penningtvättsbrott.

Åtalspunkt 4 Medhjälp till bidragsbrott alternativt medhjälp till bedrägeri eller penningtvättsbrott (Mayar Ahmed)

Det är klarlagt i målet att det till kommunen skickades in sex tidrapporter där det angavs att Mayar Ahmed utfört assistansarbete åt Sami Shinonou under perioden september 2018 till februari 2019 vilket innebar att kommunen betalade ut assistansersättning till Aidal Care med belopp som framgår av åklagarens gärningspåståenden samt att Mayar Ahmed uppbar lön från Aidal Care under denna period med 121 593 kr netto som hon mottog på sitt bankkonto. Mayar Ahmed har vidgått att hon inte utfört assistansarbete åt Sami Shinonou men gjort gällande att hon arbetade för Aidal Care under den aktuella perioden som personlig assistent för andra brukare. Mayar Ahmed har förnekat att hon undertecknat några tidrapporter som personlig assistent för Sami Shinonou. Av de tidrapporter som åklagaren åberopat framgår att tidrapporter signerats med Mayar Ahmeds namn. Det går dock inte av dessa att dra några säkra slutsatser om att det är Mayar Ahmed som undertecknat dem. Inte heller har något anställningsavtal för Mayar Ahmed åberopats som jämförelse eller till styrkande av vad hennes anställning avsett. Enbart Sali Nal Salmans uppgift om att Mayar Ahmed varit anställd av Aidal Care som personlig assistent för Sami Shinonou kan inte anses tillräcklig för att anse det styrkt att så varit fallet.

Såvitt framkommit har Mayar Ahmed inte varit medveten om att hennes namn förekom på tidrapporter som personlig assistent för Sami Shinonou och att dessa tidrapporter gavs in till Umeå kommun till grund för utbetalningar av assistentersättning. Mayar Ahmed är visserligen närstående till Sami Shinonou och har under åren fört över relativt stora belopp till honom samt även på sitt konto mottagit en större belopp från Shwan Muhammed, men enbart dessa omständigheter ger inte tillräckligt stöd för att hon hade insikt i någon övergripande brottsplan och det är inte visat att hon hade uppsåt att medverka till bidragsbrotten.

Åklagaren har i andra hand gjort gällande att Mayar Ahmed ska dömas för penningtvättsbrott. För den rättsliga regleringen rörande penningtvättsbrott se ovan under rubriken rörande skuldfrågorna för åtalpunkterna 2-3.

Genom utredningen är det ställt utom rimligt tvivel att Mayar Ahmed inte utfört något arbete som personlig assistent i Umeå för Aidal Care under perioden september 2018 till februari 2019 på sätt som hon har påstått. Av bankkontoutdrag och sammanställning över uppkopplingar med BankID framgår att köp, uttag och uppkopplingar med Mayar Ahmeds bankkort och BankID i huvudsak skett i Skåne under den för åtalet aktuella perioden. Mayar Ahmed har inte kunnat namnge någon av de brukare hon ska ha arbetat som personlig assistent för eller ens uppge var hon bodde under det halvår hon ska ha arbetat i Umeå. Det är för tingsrätten uppenbart att Mayar Ahmeds lämnade uppgifter framstår som en efterhandskonstruktion. Tingsrätten finner Mayar Ahmeds förklaring om att hon vistats i Umeå utan bankkort och fått större delen av sin lön transporterad till sig i kontanter som så osannolik att den kan lämnas utan avseende.

Mayar Ahmed har på sitt bankkonto mottagit 121 593 kr från Aidal Care såsom lön. Enligt tingsrättens mening är det visat att insättningar på Mayar Ahmeds bankkonto gjorts för att dölja att pengarna härrörde från brott och för att främja möjligheterna för någon att tillgodogöra sig pengarna. Mayar Ahmed måste ha insett att det var en mycket hög sannolikhet att pengarna som kom in på hennes konto härrörde från brott då hon fått lön utan anledning eftersom hon inte utfört något arbete åt Aidal Care.

Under perioden när lön betalades in på Mayar Ahmeds bankkonto skedde kontantuttag om 113 800 kr, samtliga i Skåne, och de flesta av dem i samband med löneutbetalningarna. Mayar Ahmed ska således dömas för penningtvättsbrott.

Skadestånd

Vid ovan angivna utgångar i skuldfrågorna är samtliga tilltalade skadeståndsskyldiga gentemot kommunen.

Att kommunen betalat ut assistansersättning i enlighet med kommunens yrkande är visat i målet. Skadestånd avseende ren förmögenhetsskada på grund av brott ska ersätta den skada som målsäganden drabbats av genom brottet. Att del av den utbetalda assistansersättningen använts för betalning av preliminärskatt och arbetsgivaravgifter innebär inte att kommunens skada minskat eller att kommunen skulle gjort en obehörig vinst. Det finns visserligen en möjlighet till omprövning av de felaktiga beslut om inkomstskatt och arbetsgivaravgifter som Skatteverket fattat utifrån oriktiga inkomst- och arbetsgivardeklarationer. Det slutliga resultatet beror på vilka initiativ som Aidal Care och de som varit anställda som assistenter tar. Dessa frågor ska dock prövas i särskild ordning och innebär inte att avdrag ska göras vid beräkningen av den skada som kommunen drabbats av genom de aktuella brotten.

Sami Shinonou ska följaktligen utge skadestånd till kommunen med hela det yrkade beloppet jämte begärd ränta. Sali Nal Salman ska, med hänsyn tagen till att frikänns från åtalen rörande grovt bidragsbrott under perioden med utbetalningsdatum 1 april 2018 till den 12 september 2018, solidariskt med Sami Shinonou betala skadestånd till kommunen med 2 274 943 kr jämte begärd ränta.

Mayar Ahmed, Honar Abdulla och Shwan Muhammed döms för penningtvättsbrott. De ska solidariskt med de övriga betala skadestånd till kommunen med belopp motsvarande vad de mottagit på sina bankkonton. På beloppen ska utgå ränta.

Kvarstad

Tingsrätten beslutade den 28 oktober 2021 om kvarstad på så mycket av Sali Nal Salmans egendom att Umeå kommuns skadeståndsanspråk om 2 702 696 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 31 augusti 2021 till dess betalning sker kan antas bli täckt vid utmätning. Tingsrätten beslutade den 25 november 2021 att kvarstaden skulle bestå.

Det belopp som tingsrätten dömer ut i skadestånd är så stort att det skäligen kan befaras att Sali Nal Salman försöker undandra sig betalning. Eftersom det belopp som Sali Nal Salman ska betala i skadestånd sätts ned något mot den beviljade kvarstaden, ska kvarstaden gentemot henne sättas ned så att den täcker endast det belopp jämte ränta som hon enligt tingsrättens dom ska betala till Umeå kommun. Det är rimligt att kvarstaden får bestå till dess verkställighet kan ske, dock långt två månader efter det att domen i fråga om skadestånd har fått laga kraft.

Påföljd

Straffvärdet för den brottslighet som **Sami Shinonou** nu döms för uppgår enligt tingsrättens mening till fängelse två år och för **Sali Nal Salman** till fängelse ett år och nio månader. Enligt tingsrättens mening har inte någon av Sami Shinonou och Sali Nal Salman haft en mer framträdande roll i brottsligheten än den andre även om det är klarlagt i målet att det är Sami Shinonou som gjort den största ekonomiska vinningen. Med hänsyn tagen till de höga straffvärdena kan inte någon annan påföljd än fängelse vara aktuell.

Det har inte för Sami Shinonou framkommit några särskilda förmildrande omständigheter som motiverar avsteg från straffvärdet när straffet bestäms. Sami Shinonou är visserligen 66 år och har en del hälsoproblem. Vid straffmätningen ska i skälighetsomfattning beaktas om den tilltalade till följd av hög ålder eller dålig hälsa skulle drabbas oskäligt hårt av ett straff utmätt efter brottets straffvärde. Enligt förarbetena finns det i regel anledning att mer generellt överväga om bestämmelsen ska tillämpas då gärningsmannen har uppnått den allmänna pensionsåldern, 65 år. Hur stor åldersreduktionen ska bli avgörs främst av det tänkta fängelsestraffets längd och den

tilltalades ålder. Lindring bör i allmänhet inte komma i fråga när den i förhållande till straffmätningens värde skulle bli endast marginell eller uppgå till endast en eller ett par månader. Det sagda betyder att lindring i regel blir aktuell först när den tilltalade är några år äldre än 65 år, och då främst vid förhållandevis långvariga straff (se rättsfallet NJA 2017 s. 138 och där gjorda hänvisningar). Med beaktande av vad som nyss redovisats anser tingsrätten att den strafflindring som skulle kunna komma i fråga med hänsyn tagen till Sami Shinonous ålder är alltför begränsad för att beaktas. Inte heller vad som framkommit om Sami Shinonous hälsotillstånd är sådant att det ska påverka straffmätningen. Fängelsestraffets längd bestäms därför för Sami Shinonou till två år.

Sali Nal Salman har dock på grund av brotten blivit uppsagd från sitt arbete. Vid straffmätningen ska i skälig omfattning beaktas om den tilltalade till följd av brottet drabbats av avskedande eller uppsägning från anställning. Strafflindring ska ske även när brottet har begåtts i anställningen. Det men som uppsägningen inneburit för Sali Nal Salman bör medföra att fängelsestraffet för henne bestäms till ett år och sex månader.

Beträffande **Mayar Ahmed**, **Shwan Muhammed** och **Honar Abdulla** talar varken brottslighets straffvärde, art eller någon tidigare brottslighet för fängelse. Det saknas anledning att anta att någon av dem kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet. Påföljden för Mayar Ahmed, Shwan Muhammed och Honar Abdulla ska därför bestämmas till villkorlig dom. Med anledning av att Mayar Ahmed, Shwan Muhammed och Honar Abdulla förpliktas att betala relativt betungande skadestånd ska de villkorliga domarna inte förenas med dagsböter.

Företagsbot

Bestämmelserna om företagsbot ändrades den 1 januari 2020. Av förarbetena framgår att de nya bestämmelserna inte ska tillämpas på gärningar som begåtts före ikraftträdandet om det leder till ett mer ingripande resultat än vad som annars varit fallet (prop. 2018/19:164 s. 58 f.). Tingsrätten konstaterar att företagsbotsfrågan i målet kan prövas utifrån nuvarande lagstiftning.

En näringsidkare ska enligt 36 kap. 7 § brottsbalken åläggas företagsbot för brott som har begåtts i utövningen av näringsverksamhet om det för brottet är föreskrivet strängare straff än penningböter och näringsidkaren inte har gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten, eller brottet har begåtts av en person i ledande ställning grundad på befogenhet att företräda näringsidkaren eller att fatta beslut på näringsidkarens vägnar, eller en person som annars haft ett särskilt ansvar för tillsyn eller kontroll i verksamheten.

Sali Nal Salman döms för grovt bidragsbrott som har nära anknytning till Aidal Care där hon varit anställd. Brottsligheten har därför begåtts i utövningen av näringsverksamheten. För brottsligheten är föreskrivet strängare straff än penningböter.

Åklagaren har påstått att Sali Nal Salman har haft en ledande ställning i Aidal Care. Företag har ett utvidgat ansvar för brott som begåtts av personer i ledande ställning eller som annars har att svara för tillsyn och kontroll. Om brott begåtts av en sådan person kan företagsbot komma i fråga oavsett vilka förebyggande åtgärder som vidtagits. Med "person med ledande ställning i företaget" avses framför allt en person som, på grund av att han eller hon ingår i företagets ledning eller under självständigt ansvar rapporterar direkt till ledningen, kan sägas ha ett särskilt ansvar för att verksamheten bedrivs på ett lagenligt sätt. Utifrån de uppgifter Aidin Alizadeh lämnat om att Sali Nal Salman var bolagets samordnare och representant i Umeå, att hon rapporterade till honom och hade ansvar för bl.a. rekrytering och lönesamtal för personal samt att hon var den som för bolagets räkning ansvarade för uppföljning och kontroll av verksamheten i Umeå anser tingsrätten det visat att Sali Nal Salman varit en person med ledande ställning i Aidal Care. Förutsättningar föreligger således för att ålägga Aidal Care företagsbot.

Vid fastställandet av företagsbotens storlek ska det först bestämmas ett sanktionsvärde om lägst fem tusen kronor och högst tio miljoner kronor. Sanktionsvärdet ska bestämmas med utgångspunkt i straffvärdet för den samlade brottsligheten. Särskild hänsyn ska tas till den skada eller fara som brottsligheten inneburit samt till brottslighetens förhållande till verksamheten. Det ska också tas skälighänsyn till om

företaget tidigare har ålagts att betala företagsbot. Detta följer av 36 kap. 8 § brottsbalken.

Ekobrottsmyndigheten har utfärdat riktlinjer för bestämmandet av företagsbotens storlek vid ekonomisk brottslighet (ARF 2014:4). Riktlinjerna anger att företagsboten storlek ska uppgå till mellan en och två miljoner kronor vid ett straffvärde om ett års fängelse samt mellan två och tre miljoner kronor vid ett straffvärde om två års fängelse. Med beaktande av detta, brottslighetens straffvärde samt brottslighetens förhållande till verksamheten anser tingsrätten att sanktionsvärdet för nu aktuell brottslighet uppgår till det av åklagaren angiva beloppet, dvs. två miljoner kr.

Enligt 36 kap. 10 § brottsbalken får en företagsbot för sätts lägre än vad som borde ha skett om

1. brottet medför annan betalningsskyldighet eller särskild rättsverkan för företaget och den samlade reaktionen på brottsligheten skulle bli oproportionerligt sträng,
2. företagets ägare eller innehavare döms till påföljd för brottet och den samlade reaktionen på brottsligheten skulle bli oproportionerligt sträng för honom eller henne,
3. företaget efter förmåga har försökt förebygga, avhjälpa eller begränsa de skadliga verkningarna av brottet,
4. företaget frivilligt har angett brottet, eller
5. det annars finns särskilda skäl för jämkning.

Om det är särskilt påkallat med hänsyn till något av de angivna förhållandena som nu angetts får företagsboten efterges.

Det har enligt tingsrättens mening inte framkommit några skäl till att jämka eller efterge företagsboten. Åklagarens yrkande mot Aidal Care ska därför bifallas.

Häktning

Det finns risk för att Sami Shinonou på fri fot undandrar sig det fängelsestraff han döms till. Han ska därför vara häktad till dess fängelsestraffet får verkställas.

Brottsofferfond

Eftersom fängelse ingår i straffskalan för de brott som de tilltalade i målet nu döms för ska de betala föreskriven avgift till Brottsofferfonden.

Ersättningsfrågor

Enligt 21 kap. 10 § första stycket rättegångsbalken har en offentlig försvarare rätt till skälig ersättning av allmänna medel för arbete, tidsspillan och utlägg som uppdraget krävt. Ersättningen för arbete ska bestämmas med utgångspunkt i den tidsåtgång som är rimlig med hänsyn till uppdragets art och omfattning och med tillämpning av den timkostnadsnorm som regeringen fastställer.

Fredrik Ferrand-Drake Del Castillos, Anna Lundbergs, Robert Svedjetorps, Cecilia Johnssons och Nils Olofssons skadeståndsanspråk är alla rimliga och ska utgå. Med hänsyn till Sami Shinonous, Shwan Muhammeds och Mayar Ahmeds ekonomiska förhållanden ska kostnaderna för deras försvarare stanna på staten. Honar Abdullas ekonomiska förhållanden är visserligen sådana att han enligt huvudregeln ska betala tillbaka hela kostnaden för sin försvarare till staten. Med hänsyn tagen till att Honar Abdulla döms endast i enlighet med åklagarens andrahandsyrkande samt till att huvudförhandlingen i huvudsak rört åtalerna för grovt bidragsbrott anser tingsrätten att det finns skäl att helt efterge Honar Abdullas återbetalningsskyldighet. Även kostnaden för försvaret för Honar Abdulla ska således stanna på staten. Aidan Care ska dock, då åklagarens yrkande om företagsbot bifallits, återbetala hela kostnaden för bolagets försvarare till staten.

Kristian Shumkov har yrkat ersättning för 130,8 timmars arbete. Tingsrätten ifrågasätter inte att Kristian Shumkov vidtagit de åtgärder och lagt ned den tid som

framgår av arbetsredogörelsen och att han behövt lägga ned många timmars arbete på målet. Trots detta framstår nedlagt arbete som för högt. Den tidsåtgång som lagts för samtal och möten mellan försvararen och klienten framstår som alltför lång. Därutöver har försvararen lagt 31 timmar på genomgång av förundersökningsprotokoll och tilläggsprotokoll samt 16 timmar på egen förberedelse inför huvudförhandlingen. Även detta framstår, trots om det varit frågan om ett relativt omfattande material, som en alltför hög tidsåtgång. Vid en sammantagen bedömning anser tingsrätten inte att den totala tidsåtgången som Kristian Shumkov yrkat ersättning för är rimlig med hänsyn till uppdragets art och omfattning. Mot denna bakgrund anser tingsrätten att Kristian Shumkov får anses skäligen tillgodosedd med ersättning motsvarande 100 timmars arbete. Kostnaden ska med hänsyn tagen till Sali Nal Salmans ekonomiska förhållanden stanna på staten.

För tingsrätten

Caroline Isaksson

I avgörandet, som är enhälligt, har rådmannen Caroline Isaksson och tre nämndemän deltagit.

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE, se bilaga 1 (TR-01)

Den som vill överklaga domen ska göra detta skriftligen. Överklagandet, som ska vara adresserat till Hovrätten för Övre Norrland, ska ha inkommit till tingsrätten senast den 20 januari 2022. Det krävs endast prövningstillstånd såvitt avser fråga om skadestånd.

Avräkningsunderlag finns i tingsrättens akt och bifogas domen.

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelsetid 19550805-9531	Datum för dom/beslut 2021-12-30
Efternamn Shinonou	Förnamn SAMI Said

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2021-10-06	2021-10-22
2021-11-09	

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Nygatan 45
Telefon
090-17 21 00

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 138
901 04 Umeå

E-post
umea.tingsratt.allmanna@dom.se
Webbplats
www.domstol.se, Info om vår personuppgiftsbeh
andling: www.umeatingsratt.domstol.se eller konta
kta oss

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19800406-0904	Datum för dom/beslut 2021-12-30
Efternamn Nal Salman	Förnamn Sali

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2021-10-06	2021-10-22
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Nygatan 45
Telefon
090-17 21 00

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 138
901 04 Umeå

E-post
umea.tingsratt.allmanna@dom.se
Webbplats
www.domstol.se, Info om vår personuppgiftsbehandling: www.umeatingsratt.domstol.se eller kontakta oss

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

SVERIGES DOMSTOLAR

Bilaga, sid 1 (av 2)

Information om

Betalning av böter, kostnader, skadestånd m.m. (tingsrätt)

Denna information gäller dig som, enligt en dom eller beslut, ska betala till exempel böter, kostnader och/eller skadestånd. I domen eller beslutet står hur mycket du ska betala och vad beloppet gäller. Här finns information om hur du betalar.

Böter m.m.

Informationen under denna rubrik gäller:

- Böter (penningböter eller dagsböter)
- Särskild rättsverkan (t.ex. företagsbot eller avgift till Brottsofferfonden).

Betalning via Polismyndigheten

I normalfallet kommer Polismyndigheten att skicka ett inbetalningskort till dig, på den adress som står i domen/beslutet. I vissa fall är det dock Kronofogden som ska ha betalningen. Betalning via Kronofogden finns beskrivet under nästa rubrik. På inbetalningskortet finns mer information om hur du gör för att betala.

Betalning ska göras **inom 30 dagar** från den dag då domen/beslutet får laga kraft (det vill säga då avgörandet inte längre kan ändras).

Om du inte betalar i tid kommer du att få en påminnelse. Om du ändå inte betalar kommer ärendet att lämnas till Kronofogden. Då kommer du att få betala extra avgifter. Kronofogden kan mäta ut dina tillgångar för att skulden ska bli betald. En skuld hos Kronofogden är en offentlig uppgift.

Kontakta Polismyndigheten om du har frågor, eller om du saknar inbetalningskort:

Telefon: 010-563 35 04

E-post: domstolsboter@polisen.se.

Betalning via Kronofogden

I följande fall är det Kronofogden som handlägger betalningen:

- Kostnaden ska betalas av flera personer solidariskt (tillsammans)
- Det har beslutats om kvarstad (att egendom tas som säkerhet för betalningen i väntan på dom).

I dessa fall kommer Kronofogden att skicka ett brev hem till dig. I brevet står hur du gör för att betala. Om du betalar inom den tid som står i brevet blir du av med skulden, och uppgiften om skulden kommer inte att vara offentlig. Du slipper också att betala extra avgifter.

Mer information om böter m.m.

Polismyndigheten: www.polisen.se
(under fliken Lagar och regler/Böter)

Kronofogden: www.kronofogden.se

Information om Brottsofferfonden

Alla som döms för ett brott där fängelse ingår i straffskalan ska betala en avgift till Brottsofferfonden. Det framgår i domen om detta gäller dig. Det har alltså ingen betydelse vilken påföljd (straff) domstolen bestämt i ditt fall eller om det finns något brottsoffer. Avgiften är densamma för alla som döms. Betalningen sköts av Polismyndigheten – läs under rubriken ovan.

Obs! Fortsättning på nästa sida...

Pengarna i Brottsofferfonden går inte till enskilda personer som utsatts för brott, utan ska användas på ett sätt som är till allmän nytta för brottsoffer. Det kan till exempel handla om att stödja forskning eller utvecklingsverksamhet.

Kostnader i rättegången

Om du dömts för ett brott kan domstolen också ha beslutat att du ska betala kostnader som staten haft i samband med rättegången. Det kan t.ex. gälla kostnader för:

- försvarsadvokat,
- målsägandebiträde eller
- analys av blod- eller urinprov.

Betalning via Rättshjälpsmyndigheten

När domen/beslutet inte längre kan ändras, kommer Rättshjälpsmyndigheten att skicka ett inbetalningskort till dig, på den adress som står i domen/beslutet. På inbetalningskortet finns mer information om hur du betalar.

Betalning ska göras **inom 30 dagar** från det datum som står på inbetalningskortet.

Om du inte betalar kommer du att få en påminnelse. Om du ändå inte betalar kommer ärendet att lämnas till Kronofogden. Då kommer du att få betala extra avgifter. Kronofogden kan också mäta ut dina tillgångar för att skulden ska bli betald. En skuld hos Kronofogden är en offentlig uppgift.

Mer information om kostnader

Rättshjälpsmyndigheten:

Telefon: 060-13 46 00

E-post: rattshjalpsmyndigheten@dom.se

Webbplats: www.rattshjalp.se

Skadestånd

Domstolen kan också ha beslutat att du ska betala skadestånd för skador som uppkommit på grund av ett brott som du har dömts för.

Det kan till exempel vara ersättning för sveda och värk, kränkning eller kostnader för sjukvård. Det står i domen vad skadeståndet gäller.

Du kommer inte att få något inbetalningskort för skadeståndet. Antingen kan du betala direkt till den som ska få skadeståndet, eller via ett krav från Kronofogden. Om du får ett krav från Kronofogden kommer du att få betala extra avgifter. En skuld hos Kronofogden är en offentlig uppgift.

Att betala direkt

Den som ska få skadeståndet kommer i normalfallet inte att skicka något inbetalningskort till dig, utan du måste själv ta reda på hur du ska betala. Det står i domen hur mycket du ska betala, och till vem. Ibland kan försvarsadvokaten eller målsägandebiträdet hjälpa till att förmedla betalningen.

Att betala via Kronofogden

Den som du ska betala till kommer att bli erbjuden hjälp av Kronofogden med att få sina pengar. I så fall kommer Kronofogden att skicka ett brev hem till dig. I brevet står det hur du ska göra för att betala skadeståndet. Betalar du inom den tid som står i brevet blir du av med din skuld. Om du inte betalar kan Kronofogden mäta ut dina tillgångar för att skulden ska bli betald.

Om domen fortfarande kan ändras när skadeståndet betalas eller mäts ut, lägger Kronofogden pengarna på ett särskilt konto tills tills frågan har avgjorts. Om det visar sig att du betalat för mycket, får du tillbaka mellanskillnaden.

Mer information om skadestånd

Kronofogden: www.kronofogden.se

Brottsoffermyndigheten:

www.brottsoffermyndigheten.se

(sök på "frivillig betning").